

Kvinner & Familie

Nr. 1/2011

MEDLEMSBLAD FOR NORGES KVINNE- OG FAMILIEFORBUND

Skolemat
_ også i Norge?

Forside foto: Istockphoto

Kvinner & familie

Nr. 1. 2011

125 årgang - Grunnlagt 1887

Redaktør

Line Konstali

Utgiver:

Norges Kvinne- og familieforbund
Adresse: Øvre Slottsgt. 6, 0157 OSLO
Telefon: + (47) 22 47 83 80
Telefaks: + (47) 22 47 83 99
E-post: post@kvinnerogfamilie.no

Redaksjonsrådet:

Line Konstali
line@kvinnerogfamilie.no
Helen Svensson
helen@kvinnerogfamilie.no
Elisabeth Rusdal
elisabeth@kvinnerogfamilie.no
Internettadresse:
www.kvinnerogfamilie.no

Annonser:

post@kvinnerogfamilie.no

Abonnement:

Kan bestilles hos utgiver.
NOK 150,- pr. år.
Medlemmer av forbundet
får bladet gratis
Bankgiro 6034.05.20680

Design og design:

Cathrines.cmyker/chfuglei@gmail.com

Trykk: Wittusen&Jensen

Opplag: 5.000

Ettertrykk og kopiering av
Kvinner & families stoff og annonser
er ikke tillatt uten etter avtale.

Neste utgave mai
Frist for stoff mai
ISSN: 1891 - 7992

Leder

Elisabeth Rusdal

Forbundsleder

Kjære medlem!

Du blir hva du spiser er et gammelt ordtak. Mulig dette ligger til grunn når Helsedirektoratet i månedsskiftet januar/februar lanserte nye nasjonale kostråd. Formålet er å redusere kroniske sykdommer og på den måten drive forebyggende helsearbeid. I tillegg vil man forsøke å redusere antall overvektige. Når man ser på kostrådene, så er de ikke så nye.

Overvekt er i dag så stort helseproblem at FNs hovedforsamling til høsten skal ha overvekt som ett av sine temaer. Et paradoks når vi vet at fortsatt er mangelen på mat og sult et enormt problem i verden. Det sier noe om skjevfordelingen. For meg ble dette enda mer illustrert da jeg, mens jeg leste om dette hørte reklame på radio fra en av våre store matkjeder: Kjøper du denne matvaren så gir vi deg en annen matvare gratis på kjøpet.

Neste dag kan man så lese at vi kaster store mengder mat. Man kan undres. Men matkjeden som tilbyr matvarer ekstra ved kjøp av en matvare har vi tatt kontakt med og etterlyst litt mer samfunnsbevissthet i markedsføringen. Det gjenstår å se hva som skjer.

Ved årsskiftet trådte den nylig vedtatte Verdighetsgarantien i kraft. Hensikten er blant annet å sikre eldre en verdig alderdom. Garantien var ikke mange dagene gammel før nyhetene kunne fortelle om en eldre kvinne som hadde akutt behov for mer omsorg og pleie. Sykehjemsplass hadde ikke kommunen. I stedet ble hun tilbudt lykkepille av kommunen! Vi anmeldte kommunen til Helsetilsynet. Svar er alt kommet – de ville ikke se på saken da forbundet ikke var nærstående pårørende. Denne kvinnen har familie som makter å ta kampen og de har sendt egen anmeldelse til kommunen. Helsetilsynet har nå sendt kritiske spørsmål til kommunen, og kvinnen har fått sykehjemsplass. Heldigvis. Trist er det at man må gå veien om media for å få nødvendig hjelp. Ikke alle makter dette – hva da med deres rettigheter?

Kosthold i alderdommen er viktig – og vårt forbund har tatt opp dette flere ganger. I denne utgaven får du Ingrid Espelid Hovigs tanker rundt kosthold for eldre.

Vi hadde trengt en verdighetsgaranti for fødende kvinner. I disse dager går debatten rundt nedleggelse av lokale fødestuer. Igjen har vi vært på banen. Ikke bare har vi skrevet til myndighetene, vi har vært i møte i Helse- og omsorgsdepartementet om saken. I ettertid har vi sendt inn ytterligere kommentarer. Var du klar over at dersom du nytter egen bil og ikke har med helsefaglig personell, så har du ikke krav på noen erstatning dersom barnet fødes under den transporten og noe skjer galt? Ta det ikke så tungt at du ikke var klar over dette – det var ikke departementet heller. Så nå skal de i det minste se på den saken.

Vi har lang tradisjon i vårt forbund i å etablere nye tiltak til beste for nærmiljøet og befolkningen. Vi har også tradisjon for at når vi har etablert dette godt nok, så overlater vi det til det offentlige. Jeg ser konturene av et nytt tiltak – varm lunsj i skolen. Mat er næring for oss – næring vi trenger for å fungere og tilegne oss kunnskap. Mat er for oss mennesker det drivstoff er for bilen. Underlig da at ikke myndighetene som ønsker å øke kunnskapen hos elevene – ser at kanskje varm lunsj i løpet av skoledagen kan være løsningen. Vi har medlemmer som våger å vise vei, igjen. Du kan lese mer om det i dette bladet.

Det er så utrolig mye jeg ville dele med dere – men plass til alt er det ikke. Ta en titt innom nettsidene våre; www.kvinnerogfamilie.no – der forsøker vi å legge ut all informasjon.

Og du, til slutt – du har vel husket å betale kontingenten? Dess flere vi er, dess sterkere står vi og dess sterkere må våre forslag og krav vektlegges.

Sammen er vi sterke – sammen skal vi skape fremtiden!

Elisabeth Rusdal

Norges Kvinne og familieforbund

Kvinnepolitikk: kvinners helse • Familiepolitikk: ernæringsspørsmål i hjem og skole • Miljø og forbrukerpolitikk: familie og miljø
• Internasjonalt arbeid: flerkulturelt samarbeid i Norge

K&F er tilsluttet:

Nordens Kvinneforbund (NKF)
Associated Country Women of the world (ACWW)
KFB (kvinners frivillige beredskap)

Redaktør

Line Konstali

Redaktør

Digital fornuft

Internett er kommet for å bli. Dersom Norges Kvinne og familieforbund skal kunne kommunisere med yngre kvinner, er internett en kritisk suksessfaktor.

“Farvel Facebook!” skriver kronikkforfatter Mikael Rønne etter å ha vært igjennom en fase der sosiale medier tok mer og mer over hverdagen hans. “Digital avhengighet er som alkoholisme,” skriver Heidi Kultorp og Marit Ytterland Nygård i Aftenposten. Forsker Brita Bungum mener dagens foreldre er altfor lite reflekterte over hvor mye tid de bruker på sosiale medier foran barna. Står det virkelig så ille til med befolkningen? Er vi fanget av internett og skaper dette avhengighet? Eller handler det rett og slett om at vi bruker internett forskjellig og at noen av oss er flinkere til grensesetting enn andre? For avhengighet i seg selv oppsto lenge før internett var påtenkt.

I hele høst har vi jobbet med å forbedre forbundets ansikt utad via internett. Prosessen har vært lang og tvingende nødvendig. Samtidig har flere av lokallagene kontaktet meg og lurt på om jeg kan komme og informere om sosiale mediers rolle og hvordan de ulike mediene fungerer rent praktisk. Med en voksende mage og fødselspermisjon like rundt hjørnet har det dessverre for meg vært umulig å svare ja på alle disse henvendelsene, selv om jeg har hatt veldig lyst.

Jeg har derfor valgt å bruke det første bladet i 2011 til å informere litt om hvilke sosiale medier som er av relevans for forbundet, hvordan de brukes og til hvilken hjelp de er for oss. Sosiale medier har i løpet av kort tid kommet inn i de norske hjem. Dette har både ført til debatt og usikkerhet knyttet til personvern. Utviklingen medfører forandringer på godt og vondt. En vond forandring er at det finnes en ny måte å mobbe på – nettmobbing. Denne saken har vi tatt opp til diskusjon i ledelsen.

Internett reflekterer virkeligheten der ute, rett og slett. Den samme form for sunn fornuft som gjelder i det virkelige liv, gjelder også på nett. Det handler om å sette grenser for hvor mye en ønsker å eksponere, hvor mye man tåler som enkeltperson og stort sett vise god gammeldags folkeskikk – også på nett.

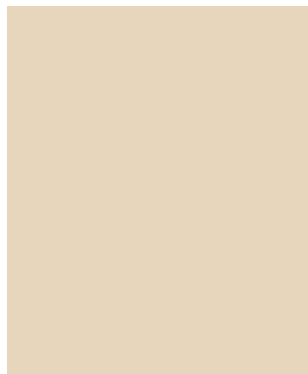
Line

4

12

20

Innhold

Mett og fornøyd	4
Matpakke – Skolemat – hva skal vi velge?	6
Jukser ikke med eldres kosthold	7
Nytt fra Damgaarden	22
Nordisk brev	23
Nordens dag	24
Materiell fra Norges kvinne- og familieforbunds	28
Liste over K&Fs tillitskvinner	30

FAMILEN OG MILJØ

Om internett og rekruttering av nye medlemmer	8
Fritt vilt internett	12
Sosiale medier og oppdragelse	14
Du treng ikke velge mellom Facebook og fuglesong	15
Bruk kredittkort og PC med fornuft	16
Har vi gjort guttene til skoletapere?	19

FLERKULTURELT ARBEID NASJONALT

På prosjektbesøk i Kisumu, Kenya hjå gruppa “Mond Jochwech” (enkegruppa)	20
--	----

KULTUR

Potensgiverne og Rapsgubbene	26
------------------------------	----

Vi samarbeider med Codan forsikring
For mere informasjon se vår hjemmeside
www.kvinnerogfamilie.no

Mett og fornøyd

I 2005 lovet Kristin Halvorsen ut gratis skolemat til alle norske skoleelever. Lite er gjort i den anledning. Hundsund Ungdomsskole er et unntak. Der er skolemateren for lengst blitt en del av elevenes hverdag. Og det trives de godt med.

TEKST: LINE KONSTALI

"MAT OG MÅLTIDER ER SENTRALT I LIVENE VÅRE", står det på Hundsund skolerestaurants hjemmesider. Daglig blir elevene servert nydelige retter som laksefilet i wrap, spaghetti med kjøttsaus, hjemmelaget lapskaus og fiskegrateng med råkostsalat. Prosjektet ble startet av Snarøya Kvinne og familielag under ledelse av Liselotte Bjelke i 2008. Det er et samarbeidsprosjekt med Bærum kommune.

"Foreldre betaler gjerne flere 1000 for å gi poden den nyeste Iphoneen, men å bruke litt ekstra penger på mat, det sitter lenger inne." Liselotte Bjelke snakker engasjert til Sentralstyret som alle er samlet for å få informasjon om Hundsund skolerestaurant. Hun snakker nærmest ustoppelig om hvor viktig det er å utjevne de sosiale forskjellene på denne måten. Andre europeiske land har forstått dette 100 før oss, og norske politikere er dessuten naive som ikke satser

på forebygging fremfor å bruke milliarder på livsstilsrelaterte sykdommer som diabetes. Det er på tide at de forstår alvoret. At skoleungdommen ofte går i kiosken og kjøper nudler, skoleboller og søte drikker fordi matpakken er så kjedelig og at mange av disse i tillegg kommer på skolen uten frokost. "Og hva med de barna som vokser opp i hjem der de ikke lærer om sunne matvaner? Hvor skal de da lære det, hvis ikke på skolen? Hvem tar ansvaret?"

HUN HAR FÅTT MYE ROS. OG MYE KRITIKK.

Kritikken svarer hun gjerne på. "Det er for dyrt!" hylar vi alle i kor. "Vi kan ikke bruke penger på sånne ting!" Men det biter ikke på Liselotte, nei. For andre europeiske land, som ikke har et sugerør i Nordsjøen, bruker gjerne innbyggernes skattepenger på den oppvoksende generasjon.

Dessuten er det i følge den engasjerte svensken milliarder av helsepenger å spare på å satse på sunn mat, så dette må man lenger ut på landet med.

"Vi må ikke svikte matpakken!" sier vi, mens vi snører vår sekk og spenner våre ski. Nå lyser det så fagert i heimen og en ekte nordmann spiser matpakke til lunsj, ja. En tørr skive med svett brunost skal tvinges ned i magesekken og bli der for evig og alltid. Problemet er at dette ikke gir like mye energi som fisk, poteter og ruccolasalat. Problemet er at skoleungdommen sitter spredt rundt på hele skolen, noen sitter på gulvet i gangen, andre på hver sin plass i kantina mens andre igjen drar til kiosken og kjøper nudler fritert i kreftfremkallende

palmeolje. Det er asosialt og lite fellesskapsorientert. Er dette en ekte norsk sosialdemokrat verdig?

"Vi kan ikke bruke det private næringsliv hvis de ønsker å tjene penger på skolemat! Det er kynisk!" Vi gir oss ikke, vi skeptikerne. Liselotte kan da fortelle at det finnes allerede et privat næringsliv som tjener grovt på skolebrød, nudler og søte drikker, som igjen sørger for dårlig helse, så hvorfor ikke bruke noen som vil tjene penger på sunnhet?

Og politikere som ønsker at vi både skal føde tidlig, føde mange og samtidig jobbe til vi stuper, må da samtidig ønske at disse små borgerne blir godt nok ivaretatt av den norske stat? "Tiden da mor stelte hjemme var forbi. Det er bare å innse. Da kom skolebarna hjem til fersk middag hver dag klokken 14. Slik er det ikke lenger."

VI ER FRELST. Vi kaster matpakken bort og ser mot Sverige. De har visst skjont det allerede på 1800-tallet sier Liselotte, så vi henger nok litt etter Søta Bror. Også finske skoleelever får gratis skolemat daglig. I Italia er det vanlig at barna selv kjøper et varmt måltid ved skolen hver dag. Italienske foreldre har visst forstått at poden trenger mat uansett. Til tross for at den gjennomsnittlige inntekten og levestandarden er betraktelig lavere i dette vakre landet i Sør-Europa. For oppe i kalde Nord har foreldrene bare råd til å sende poden penger til nudler og skolebrød. Til og med Danmark jobber med saken – de ønsker å utvide tilbudet.

EN SUNNERE HVERDAG. Initiativtakerne bak Hundsund skolerestaurant mener at en innføring av skolemat er med på å utjevne sosioøkonomiske forskjeller i norske familier.

Elevne gir tilbakemeldinger om økt konsentrasjon og trivsel, noe som igjen gjør at skolehverdagen blir enklere. Maten er fersk og variert, noe som ifølge Liselotte bidrar til å øke smaksreportoaret betraktelig. Hun tror dette er en løsning, også for andre skoler i Norge. "Vi vil få en bedre og roligere skole." Hun støttes

av både lærere, foreldre og elever.

"Hjemme snakker vi om hva jeg spiser på skolen nesten hver dag. Ofte prøver vi samme oppskrift hjemme," sier en av elevene ved Hundsund ungdomsskole. Vi blir sittende i møtelokalet og se en engasjerende dokumentar som er spilt inn av Filmpraksis. Også foreldrene gir tilbakemelding om at barna er blitt mer positive til både grønnsaker og fisk. Inspektør Thomas Johansson skrøt av nok en hyggelig bieffekt. Han hadde blitt positivt overrasket over hvor sivilisert ungdommen plutselig oppførte seg i lunsjpausen. At køkulturen fungerte fint og at de alle satt rundt bordet og hygget seg med et godt måltid. Det er til syvende og sist lite motstand å hente blant de som har forsøkt prosjektet – nettopp fordi de er så fornøyde. Både voksne og ungdommer.

Runar Døving ved Statens Institutt for Forbruksforskning, snakker varmt for skolemat i Norge i dokumentaren. Han kaller den norske matpakketradisjonen både bisarr og ureflektert og går visst litt lenger enn enkelte av Sentralstyrets medlemmer liker.

Liselotte sier i filmen at Norge ligger på europatoppen når det kommer til vold og bråk i skolen. Hun tror noe av det kan være relatert til elevenes dårlige kosthold. Elevene i dokumentaren bekrefter hennes påstander. Flere rapporterer om mer energi, som igjen fører til bedre konsentrasjon og vilje til å lære. En jente forteller at karakterene ble mye bedre etter at Snarøya Kvinne- og familielag startet skolerestauranten. "Husker dere den ekle matpakka vi hadde på barneskolen?" sier en av gutta. "Da spiste jeg ofte bare en brødslice, for maten var så kjedelig. Nå spiser jeg masse mat hver dag, og mye mer salat enn jeg gjorde før." De andre elevene nikker gjenkjennende.

Etter filmen blir vi alle med ned i skolerestauranten for å smake på maten. Denne dagen serveres kyllingryte med salat og pitabrød. Maten smaker fortreffelig. Siden min datter Amalie er med mamma på jobb, får også hun smake på maten. "Skulle ønske de hadde sånn mat på skolen min også," var 2. klassingens kommentar.

Kanskje en gang i fremtiden. Hvis vi får det som vi vil.

MATPAKKE – SKOLEMAT

– hva skal vi velge?

Vi har en lang tradisjon i Norge for matpakke og tradisjoner er viktige. Men har kanskje noen ganger samfunnet utviklet seg i en sann retning at vi må foreta noen endringer eller komme med noen tillegg?

AV FORBUNDSLEDER ELISABETH RUSDAL

Når det gjelder spørsmålet om barns skolehverdag og tilførsel av næring i løpet av dagen – så har kanskje samfunnet utviklet seg. Jeg husker riktignok en tid da vi fikk frokost på skolen, Oslofrokosten, men dette er jo mange år siden.

Forbundet har til alle tider vært opptatt av ernæringsproblemer. Vi har vært ivrige forkjempere – og er fortsatt det. Vi har til stadighet fremmet forslag om bedring av undervisningen med tanke på å øke kunnskapen om betydningen av et riktig og sunt kosthold. Vi har tatt til ordet for at det må tilrettelegges i skolen slik at matpausen i løpet av skoledagen skjer med trivelige rammer og med tid nok. Og fortsatt har vi punkter om dette med i prinsippprogrammet og jobber med spørsmålene.

HVA SÅ MED VARM MAT I SKOLEN.

Diskusjonen rundt dette kom på bakgrunn av en idé fra Snarøya kvinne- og familielag. I de første par årene var vi nok mange som var skeptiske og som ikke så at dette kunne være noe. Vi har matpakke og det fungerer. At kanskje en del av våre nye landsmenn hadde problemer med matpakke tok vi nok ikke inn over oss. Ei heller så vi at barns skolehverdag i dag noen ganger er lengre enn en yrkesaktives vanlig arbeidsdag. Og arbeidsplasser med kantine ser vi jo på som et gode. Videre er det jo slik at det legges ned skoler rundt omkring og barn får lengre reisevei til skolen. I tillegg så dokumenteres det at mange barn kommer på skolen uten å ha spist frokost. Barn og unge kaster matpakken, den frister ikke, veien til kiosk og kaker/boller er kort. Alt

dette er endringer i samfunnet som vi må ta inn over oss. Endringer som gjør at vi kanskje skal ta opp hansken og komme med løsninger.

I forbindelse med siste stortingsvalgkamp satt løftene ganske løst om varm mat i skolen. Til nå har det blitt med valgflesket og økt fokus på frukt og grønt som et tilbud i stedet.

FORELDREROLLEN – FORELDRES ANSVAR

Vi har til alle tider vernet om foreldrenes rolle og rett til å bestemme over egne barns hverdag. Det skal vi fortsette med. Men vi må også innse at hverdagen for foreldre stiller store krav. I tillegg til lønnet arbeid og utvidet skolehverdag for barna i familien, så er det aktiviteter og annet som også skal ha sin plass. Tidsklemma var i sin tid et begrep noe nytt som dukket opp som en utfordring. Vi hører sjelden eller aldri om den i dag. Kanskje fordi tidsklemma er en vanlig del av barnefamiliens hverdag.

MAT – INNHOLD – RIKTIG KOSTHOLD

I raskere tempo enn noen gang presenteres vi for nye retninger og tanker om hva som er et riktig og sunt kosthold. Teoriene er mange og det kan være vanskelig å vite hva man skal velge. Utvalget av matvarer og ferdigmat øker i takt med dette. Og det er ikke måte på produsenters kreativitet for å få oss som forbrukere til å velge deres produkter. Kosttilskudd i alle varianter flommer ut på markedet og vi hiver oss på de ulike bølgene. Og er vi bekymret for vitamininntaket i familien, ja så har vi i dag flere muligheter til å kunne velge produkter tilsatt vitaminer.

Alt dette skjer samtidig som undervisningen i skolen rundt kosthold og ernæring reduseres til fordel for teoretiske fag. Mangelen på basiskunnskap svekkes og som foreldre blir vi mer usikre. Vi får råd, veiledning og tips på helsestasjonen. Men kontakten med helsestasjonen endres gradvis etter hvert som barnet vokser til. I stedet møtes vi med ulike politiske utspill om vektkontroll av barn i skolen og at foreldrene må følges dersom barnet har et vektproblem. Forunderlig at vi ikke her heller i økende grad tenker forebygging, råd og veiledning. At ikke skolen i sterkere

grad er opptatt av ernæring mens barna er på skolen.

En ting er sikkert, kosthold og helse er i dag mer enn noen gang satt på dagsorden. Forskning viser at det er sammenheng mellom kosthold og en del kroniske sykdommer. Nylig kom nye nasjonale kostholdsråd. De var knapt publisert før debatten igjen kom i gang og da med fokus på at rådene ga feil signaler. Hva gjør vi da?

FORBUNDET OG SKOLEMATEN

Landsmøtet i Molde hadde en grundig debatt rundt spørsmålet om skolemat og varm lunsj i skolen. Enigheten er stor om at varm skolelunsj er en løsning. Utfordringen vi står overfor er økonomi og kommunenes muligheter for å legge til rette for dette. Ikke alle steder bygges det ny skole og hvor det også er vilje og økonomi til å finne løsninger på problemet. Vi har som forbund vist tidligere og vi kan gjøre det igjen, at vi har gode løsninger som lar seg gjennomføre. Jeg tror at svært mange av våre lag vil kunne bidra med konstruktive innspill til hvordan tilbudet kan komme i stand i egen kommune. Sammen kan vi klare oppgaven med å få tilbud om varm lunsj inn i skolen. Sammen kan vi minne politikere på de til nå brutte valgløfter.

FORBUNDETS UTGANGSPUNKT ER:

Skolen har en viktig oppgave å gi barna kunnskaper om mat og måltid for å fremme gode matvaner. Kosthold og ernæring har også betydning for elevenes muligheter for å tilegne seg kunnskap og læring. Det er derfor viktig at det i skolen legges til rette for at elevene i løpet av skoledagen får næring. Når det skapes en trivelig atmosfære er det lettere for den enkelte elev og nyte måltidet. Vi ønsker at servering av varm lunsj i skolen utvikles ved flere skoler i landet. Elevene må få nok tid og ro under matpausen.

Biler trenger drivstoff for å kjøre. Mat gir næring, mennesker trenger næring for å kunne fungere. Varm mat i skolen gir næring. Næring gir energi til å kunne ta i mot økt kunnskap.

Vil du vite mer om varm mat i skolen, ta en titt på www.matbanken.no Der finner du retningslinjer også.

TV-kokken har ytret sin bekymring for underernæring blant den eldre befolkning i Oslo. For pensjonist Ingrid Espelid Hovig har eldres kosthold blitt en viktig kampsak.

Jukser ikke med eldres kosthold

TEKST: LINE KONSTALI
FOTO: GYLDENDAL FORLAG

Damen med persilledusken har ikke hatt en stille og rolig pensjonisttilværelse, skal en tro alle arrangementene hun deltar på med jevne mellomrom. Det skal deles ut priser i øst og vest som skal gi norsk matkultur kun den aller beste markedsføring, og fru Hovig er ikke et sjeldent syn på slike arrangementer. "Jeg synes det er synd at de eldre ikke får oppleve å kose seg med god mat. Mange savner nok en deilig nykokt potet. Mmmm..." sier hun til en NRK-journalist like før jul. Hun stilte opp i nyhetene etter å ha troppet opp i Dagsavisen med samme tema.

"Jeg er så lei av at folk hele tiden skal snakke om hvordan vi skal gjøre sunn mat bedre. Sunn mat er god mat, sånn er det!" Den engasjerte vestlendingen snakker med en mild, men bestemt stemme, akkurat som på TV.

Hun fortsetter å snakke om at vi som samfunn har et ansvar. Hun mener vi må oppdra den yngre befolkningen til å velge sunn mat. Her mener hun foreldrene har hovedansvaret, ikke skolen. Det er tross alt i hjemmet de viktigste forbildene. Når det gjelder eldre som er avhengig av hjemmehjelp eller bor på institusjon har også de noen som har ansvar for dem. Dette er i større grad et institusjonelt ansvar." Noe kjendiskokken ikke synes

blir ofret nok oppmerksomhet av de som bestemmer.

"Det settes av altfor lite tid for hjemmebesøk og alt for få personer til de som har behov for hjemmehjelp. Det sier seg selv at du ikke både kan lage mat og vaske opp på 15 minutter. Til det trengs mer tid. De eldre bør jo få selskap mens de spiser også. Det er den maten som blir spist som teller noe for en persons helse." Hun snakker om prioriteringer og skjemavelder i hjembyen Oslo. Byen hun kommer til å bo i når hun selv vil trenge hjelp.

OM INTERNETT

og rekruttering av nye me

FACEBOOK: et nettsamfunn opprinnelig laget for universitetsstudenter og -ansatte i USA. Siden har det spredt seg til andre bruksområder, inkludert venner, skoler og geografiske områder. Brukere lager en profil som inneholder personlig informasjon, bilder og interesser. Deretter kan de opprette relasjoner til andre brukere, utveksle private og offentlige meldinger og knytte seg til forskjellige typer grupper. Tjenesten er reklamefinansiert, og gratis for brukeren. Norges Kvinne og familieforbund har en egen gruppe på Facebook der medlemmene våre fritt kan melde seg inn. Dette er en fin måte å kommunisere med grassroots. For å bli medlem av Facebookgruppa, må man først opprette en facebookprofil.

NETTSIDE: En nettside, også kalt hjemmeside, er organisasjonens ansikt utad. Her presenterer vi Norges Kvinne og familieforbund, vår ideologi og hva vi jobber med. Siden kan gi informasjon til både nye og eksisterende medlemmer. Besøk nettsiden på følgende adresse: <http://www.kvinnerogfamilie.no/>

Internett har kommet for å bli, det er også noe Norges Kvinne og familieforbund har måttet ta tak i denne høsten.

TEKST: LINE KONSTALI

HJEMMESIDEN ER FORBUNDETS ANSIKT UTAD.

Vår hjemmeside så ut som tidenes største oppusningsprosjekt og en fornyelse var tvingende nødvendig.

Å kunne presentere seg selv godt på internett er derfor en kritisk suksessfaktor. På denne arenaen vil vi også etter hvert kunne rekruttere flere yngre medlemmer. Siden det er småbarnsmødrene som omtrent eier internett, kommer vi ikke utenom. Derfor har vi også laget vår egen Facebookgruppe og kommer til å videreutvikle kommunikasjonen via nettet.

GRAVIDE PC-NERDER. Det hele begynner under svangerskapet. Den kommende mammaen har mange usikre tanker og følelser om hva som skal skje. Hun tar gjerne opp dette med jordmor, fastlege, venner og familie, men å snakke med andre gravide er

best. De er like hekta på sitt svangerskap som alle andre. De eneste som gidder å høre på alt gravide snakker om, er de som selv er gravide. Derfor er sider som Mammanett.no, Barnimagen.com og Nybaktmamma.com. I tillegg til informative artikler om svangerskap, fødsler og podens første år, kan de gravide boltre seg i en verden av andre gravide. Som mer enn gjerne snakker svangerskap, svangerskap og atter svangerskap uten at tilhørerne irriterer seg grønne.

"KAN JEG SPISE LEVERPOSTEI UNDER SVANGERSKAPET?"

er det en som skriver. En annen: "Kan jeg bade i klorvann? Blir infeksjonsfaren større for meg og barnet?" Deretter følger rådene. Jordmorforeningen har i flere tilfeller gått ut og kritisert mammasidene for å spre desinformasjon, fordi kvinnene som bruker sidene gir råd på bakgrunn av erfaring og ikke kompetanse.

dlemmer

BLOGG: En blogg er en internettside med jevnlig oppdatering, der en eller flere bidragsytere, skriver små innlegg om hva som skjer. Bloggen har færre lesere enn en avis, men kan likevel bli stor. Leserne her mulighet til å kommentere hvert innlegg underveis. Dette gir bloggeren en unik mulighet til å kommunisere med leseren og på denne måten utvikle seg. Noen blogger er rene dagboknotater, andre har et mer samfunnskritisk innhold. Nye, personlige blogger popper stadig frem, og mange av dem er Mammabloggere. Mammadamen og Mamma4 er kjente og populære mammabloggere. Mamma4-bloggeren er for deg som er alene med barn, mens Mammadamen skriver om samfunnsrelaterte temaer, litteratur og kunst - alt rettet mot barn og familie.

BESØK DISSE SIDENE PÅ FØLGENDE ADRESSER:

<http://www.mammadamen.com/>
<http://bente-mamma4.blogspot.com/>

“Å kunne presentere seg godt på internett er en kritisk suksessfaktor.”

en fødselsannonse. Og deretter følger en drøss med gratulasjoner og varme tanker fra kjente og mindre kjente venner. Og hva gjør så mor når hun får mulighet? Hun går inn på en mammaside og sprer det glade budskap også der.

Dette gjorde Elisabet Lofthus, sykepleier og gründer av Mammanett, noe med. Mammanett har et fagpersonell bestående av jordmødre, doulaer, søvnekspert og flere som mer enn gjerne gir mammaer råd og veiledning. De gravide kan derfor spørre kompetent fagpersonale om råd dersom det passer slik, og når alt kommer til alt – mener virkelig Jordmorforeningen av gravide skal beskyttes fra seg selv?

FØDSELEN ANNONSERES VIA INTERNETT.

Så er dagen kommet. Den nye verdensborgeren er født. Mamma og babyen er kommet vel hjem fra sykehuset. Og når alle slektninger og venner vet den gode nyheten, hva gjør så de nybakte foreldre? Jo, de legger ut bilder av den fantastiske skapningen på Facebook. Noen velger å skjerme seg selv litt mer og skriver bare en kort beskjed i form av

FORUM. På de enkelte nettsidene har de noe som heter “forum.” Her møtes gravide og nybakte mammaer for å diskutere. Deltagerne av et forum er anonyme og opererer med “nicknames.” Eks. “Annemor,” “Leosmamma,” “Mammatil3,” “Meo” og “Stormfruen.” På denne måten kan enkelte sensitive temaer tas opp uten at vedkommende trenger å vise hvem hun er. En moderator sørger for ro og orden i forumet. Moderatoren følger med på diskusjonene og sletter diskusjonen dersom den er upassende. Ved et tilfelle ble en navngitt jordmor hengt ut på en nettside for gravide. Slike ting er ikke lov. Forumet har strenge regler for orden og oppførsel. Og blir diskusjonen for hissig, er det moderatorens oppgave å “roe gemyttene” ved å komme med en litt mer diplomatisk mening, for eksempel. Mammaer i fødselspermisjon fortsetter å bruke internett. Det fungerer som en

MØTEPlass FOR GRAVIDE: Nettsiden Mammanett er en populær side for gravide, i likhet med lignende konkurrenter. På slike nettsider finner du også et forum, som er en sosial møteplass på internett. Brukerne av forumet kan velge full anonymitet når de blir medlem av Mammanett.

BESØK DENNE SIDEN PÅ FØLGENDE adresse: <http://mammanett.no/>

fin støtte når hun skal inn i morsrollen og kan hjelpe henne til å oppsøke andre nybakte mammaer i området der hun bor. Hun kan med andre ord utvide nettverket sitt – også i det virkelige liv.

UNGE MØDRE. Kvinner som har fått barn før 25 år regnes som unge mødre i slike forum. De får ofte en egen gruppe, som er hyppig besøkt. Unge mødre er i dagens samfunn et sjeldent syn. Mange sliter med manglende nettverk. De fleste jevngamle kvinner lever et singelliv og de søker derfor etter andre småbarnsmødre. På første barseltreff kan de risikere å komme på samme gruppe med kvinner som er 15 år eldre enn dem. Helsestasjonene har ikke vært flinke nok til å ta dette på alvor, men det har mammasidene. På grunn av Mammasidene har unge mødre en fin mulighet til å knytte kontakter.

“Jeg er 20 år og har en sønn på 3 måneder. Jeg kjenner ingen på min alder som har barn. Finnes det noen andre unge mødre i Bærum? Kanskje vi skal treffes?”

Slike innlegg er ikke uvanlig inne på forumet for unge mødre.

MAMMABLOGGER. Noen mammaer synes internett er så morsomt at de oppretter en blogg. Blogger skrives av en eller flere personer og vises i form av korte innlegg som legges i omvendt kronologisk rekkefølge. Det vil si at siste innlegg er det første som leses. Forsiden består av et bestemt antall innlegg, og de eldre innleggene skyves nedover i takt med tiden. Innleggene legges i kategorier som gir mulighet til å la leseren lete dem frem for å lese om et tema de synes er spennende. Eksempler på slike kategorier kan være “Tanker om livet”, “Barn 3-5 år”, “Samvær med barnefar”, “Matoppskrifter” og annet.

Bloggerne skriver om ulike temaer. Noen er opptatt av barneoppdragelse og former sitt redaksjonelle innhold ut fra det. Andre lager kaker, tar bilder av kakene og legger ut oppskriften på bloggen til inspirasjon for andre. Andre velger å skrive om seg og sitt liv som mamma. Gleden ved å være mor er det sentrale budskap. Bladet Mamma skrev i vinter en artikkel om mammablogging. Siden mediene har et veldig negativt fokus på småbarnstilværelsen, blir mammabloggingen av enkelte forskere

sett som en motreaksjon. Gleden over å være mamma er hovedfokus.

Mammadamen og Mamma4 er to kjente mammabloggere.

HVORFOR ER INTERNETT VIKTIG FOR NORGES KVINNE OG FAMILIEFORBUND?

Fordi internett er den viktigste informasjonskilden og har også en sentral rolle knyttet til nettverksbygging blant gravide og nybakte mødre. Fordi vi via Facebook, Twitter og blogger kan formidle vårt budskap, våre meninger og bli en synligere stemme i mediene og blant folk flest. Sosiale nettverk gir oss en unik mulighet til å knytte kontakter på tvers av geografisk beliggenhet. Vi kan skape såkalte “nettlag” rundt omkring i landet. Da har det ikke lenger noen betydning om medlemmene kommer fra Hammerfest, Ålesund eller Drøbak.

Norges mest profilerte tenåringsblogger legger ned bloggen fordi hun er lei av å bli utsatt for hetsende kommentarer. En jenteblogger på 10 år blir utsatt for mobbing via facebook og youtube. Digital kompetanse og oppførsel i sosiale medier trenger definitivt økt oppmerksomhet og debatt!

Fritt vilt på internett

TEKST: LINE KONSTALI OG
KARIANNE GAMKINN
FOTO: ISTOCKPOTO

*Debattartikkelen er tidligere publisert på
<http://www.nyemeninger.no/>*

“Det gjør ikke noe at det er aldersgrense på facebook, for jeg kan bare luge på alderen.” Kommentaren er hentet fra en 2. klassing på en norsk skole. Internett er kommet for å bli. Utvikl mot ban mot mot et lite n umulig oppgave. og vi trenger å finne moderne måter å løse utfordringene på.punktet kan være eingen har de se- neste årene medført en oppgang i såkalte sosiale medier. Mediene kommer tettere

inn på livene våre. Alle kan opprette en blogg, publisere tekst og skrive fra sitt liv, om sine meninger eller interresser.

Samtidig er internett i historisk sammenheng kun en liten parentes. Det tar nok flere år, ja kanskje en hel generasjon, før vi venner oss til en naturlig bruk av mediet. Nye krav stilles til oss som foreldre, lærere, venner og medmennesker. Vi er blitt mer sårbare for nye utfordringer og vi trenger å finne moderne måter å løse disse utfordringene på. Dette er etter vår mening ikke en umulig oppgave.

Vi er begge erfarne og voksne bloggere der ute i bloggøsferen. Blogging var neppe påtenkt den gangen vi selv var ungdommer, og vi har derfor i større grad hatt

mulighet til å beskytte oss selv for diverse overtramp fra omverdenen. For du tar en risiko i det sekundet du starter å blogge – i noen tilfeller kan du risikere å legge hodet på hoggestaben. Det fikk den 10 år gamle jenta som ble utsatt for noe som kan minne om tidenes største hetsekampanje rettet mot barn, erfare på kroppen. De av oss som en eller flere ganger har kjent på skammen over å ha blitt fryst ut eller uglesett i skolegården, kan gange denne følelsen med 10. Skammen vokser og blir mer synlig når det opprettes facebook-grupperinger, Youtubesnutter og krenkende kommentarer som er ondssinnede og rettet mot en person. Jentas foreldre opplever ikke bare å måtte beskytte henne

mot en gruppe i klassen, men mot noe større og mindre oversiktlig.

Samtidig har også bloggingen medført at voksne får et mer begrenset personvern. Dersom du nettopp har gjennomgått et samlivsbrudd, kan du risikere at din bitre eks legger ut intime betroelser og detaljer fra deres liv via internett.

“Noen mener tydeligvis at dersom man ligger øverst på blogglisten så må man tåle hva som helst. Hallo, jeg er jo bare en helt vanlig jente som blir lei meg når folk snakker stygt om meg!” skriver Voe, som egentlig heter Emilie Nereng, i bloggen sin. Kjendiser som Tone Damli Aaberge og Märtha Louise utsettes for nedsettende personangrep og føler seg

uthengt i sosiale og profesjonelle medier. I sosiale medier har du mulighet til å opptre anonymt og der kommer fordommene sterkest til uttrykk. Det er ikke Tone Damli Aaberges musikkstil som nødvendigvis diskuteres, men hun får via sin blogg beskjed om å “komme seg ned fra sin høye hest,” “ikke skal tro hun er noe spesielt” og at hun både er overfladisk, egoistisk og lite intelligent. Vær Varsom-plakaten for bloggere er etterlyst, men inntil da: hvem tar ansvaret?

Noe er forferdelig galt når enkeltindividet og privatlivets fred kan krenkes uten at norsk lov beskytter borgerne. Når foreldre opplever å ikke kunne hjelpe barna sine dersom de mobbes via facebook, twitter og

youtube. At kjendiser opplever å være “fritt vilt” for misunnelige norske medborgere som hever seg selv ved å rakke ned på andre. Kjenner vi ikke lenger til begreper som nestekjærlighet, menneskeverd og god gammeldags folkeskikk? Skal utviklingen av sosiale medier gjøre oss mindre empatiske og mer følelsesmessig avstumpet når det i utgangspunktet kan være en kilde til det motsatte?

Barneombudet må på banen. Det samme må landets politikere. Spørsmålet må også stilles i de ulike mediene som bruker internett. Hva skal vi godta og hva skal vi slå ned på? Og ikke minst: foreldre må ikke være naive. Poden sitter på internett. Internett bør ikke være en privat arena for barn.

Karoline Tømte er ansatt som rådgiver ved Senter for IKT i utdanningen. Våren 2009 fullførte hun mastergraden ved Universitetet i Oslo under tittelen "Bloggpraksis som lært selvrepresentasjon."

Hun vil svare på noen spørsmål om hvordan voksne kan veilede barn og ungdom til digital kompetanse og nettvett, og om hvordan blogging også kan være en ressurs for unge mennesker. I følge rådgiveren ligger det et stort potensiale til læring i sosiale medier.

Sosiale medier og oppdragelse

TEKST: LINE KONSTALI
FOTO: ERLEND BRONKEN

1) HVORDAN KAN VI BESKYTTE BARN OG UNGDOM MOT "FARENE" VED INTERNETTBruk BEST MULIG?

Kunnskap og veiledning gir barn best forutsetning for å utvikle en god internettbruk.

Det er viktig at foreldre, foresatte og andre voksne ansvarspersoner selv har kunnskap om mulige fallgruver og muligheter på internett for å kunne veilede barn og unge på en best mulig måte.

På samme måte som vi i andre situasjoner skal forberede barn til å bli selvstendig mennesker og ta egne valg, må dette også gjelde nettbruk og nettvett. Selvfølgelig er det farer på internett som det også er utenfor internett, i begge tilfeller er informasjon, veiledning, kunnskap og opplysning viktige stikkord. www.dubestemmer.no er en viktig ressurs som gir veiledning på nettbruk for barn og ungdom. Denne siden kan også brukes av voksne.

2) I HVILKEN GRAD KAN BLOGGING TILFØRE SAMFUNNET VÅRT NOE POSITIVT?

Blogging er først og fremst et verktøy, bygget på en teknologi, som muliggjør kommunikasjon, deling og formidling av tanker, ideer og kunnskap. Det finnes veldig mange forskjellige måter å bruke blogg på, og gevinstene avhenger blant annet av bruksmåte, tema og bloggernes evner til å rette seg etter den spesifikke bloggernes rammebetingelser, sosiale og teknologiske kontekst. Blogging gjør blant annet at andre stemmer kan ytre seg enn de som vanligvis blir hørt i media. Det vil si at er et potensial, fordi det ikke er noen garanti for å bli hørt. Men det er som i den virkelige verden: jo flere stemmer, jo mer støy og desto høyere må man rope.

Blogging bidrar iallefall med flere stemmer, som igjen kan bidra med nye perspektiver og vinklin-

ger. Blogging gir oss også innsyn i hva og hvilke temaer ulike grupper mennesker er opptatt av.

3) HVA BØR UNGDOMMER LÆRE OM BLOGGING?

Ungdom bør lære om personvern både for å beskytte seg selv, men også for å vite hvordan de skal oppføre seg mot andre. Skal man opptre på internett er det også viktig å sette seg inn i juridiske retningslinjer og lover, for eksempel når det gjelder opphavsrett.

Det er viktig å tenke på at mange kan lese det man skriver i en blogg, selv folk man ikke tror eller regner med. Ting som publiseres på nett kan fortsette å leve sitt eget liv på nettet eller på andres maskiner selv om de blir slettet fra egen blogg. Viktig å tenke gjennom hva man kan stå for, og at man kan bli konfrontert med ting som er publisert for lenge siden. Ellers vil jeg si at det også er mange positive konsekvenser av blogging, og et stort læringspotensial.

4) HVA KAN UNGDOMMEN LÆRE?

Ungdom kan lære mye av blogging. De må forholde seg til en teknologisk kontekst, der de blant annet lærer å bruke teknologi og verktøy som kan være nyttige i senere situasjoner. De kan både bli flinkere til å skrive, til å ta og redigere bilder, være kritiske og kreative i forhold til kilde.

I tillegg lærer de å forholde seg til en sosiale kontekst, der de lærer seg å ta i mot kritikk (her mener jeg kritikk i konstruktiv forstand, ikke mobbing) og tilbakemeldinger, bygge seg opp et nettverk, forholde seg til andre med samme, eller andre, interesser. Mange opplever også at de ved å blogge lærer mye om seg selv, og blir mer sikker på hvem de er og hvem de vil være, ved å dokumentere egne følelser, preferanser, tanker og opplevelser.

Sosiale medier er naturleg

Du treng ikkje velge mellom FACEBOOK OG FUGLESONG

Sosiale medier et seg inn i livet ditt, et seg inn i jobben din, et seg inn i hovudet ditt. Til slutt må du berre stikke av, skaffe deg ein hest, bryte ut av samfunnet, rømme til skogs. Sosiale medier er etter deg, over deg, over alt. Og om du ikkje har evne til å ta kontrollen, tek det kontrollen over deg.

Eg snakkar om forfattarar som må rømme ut i skogen på hytter utan internetttilgang og mobildekning for å makte og gjere ferdig sine manus. Dei greier ikkje logge av på andre måtar. Vi har hørt historiene. Så er dette avhengighet eller er det berre ulike måtar å forhalde seg til ein del av samfunnet på? Samfunnet i dei sosiale mediene?

Alle fagfolk liker å spekulere i nye fenomen. Sosiale medier er eit nytt fenomen. Så er sosiale medier farlege tidstjuvar, eller er det berre noko vi blir fortalt? Og kvifor er det så farleg i grunn? Og no snakkar eg ikkje om mobbing på nett, nettmobbing er feil. Eg snakkar om heilt vanleg bruk av sosiale medier som eit kvardagsfenomen av vanlege vaksne brukarar. Ikkje om barn.

Kronikken Farvel Facebook er ganske banal, men nokre av problema den peiker på er eit faktum. Folk trur kanskje at du er død om du brått ikkje er aktiv på Facebook. Men er det eigentleg ei overrasking? Det er jo så vanleg med sosiale medier. Folk vil også bli bekymra om du ikkje tek telefonen på nokre timar eller let vere å svare på sms. I gamle dagar trudde folk at du var død om du var borte på fjellet i mange dagar. Er det eit dramatisk faresignal om sosiale mediers dominans at folk trur du er død når du har

logga av, eller er det berre heilt vanleg menneskeleg psykologi å lure på kvar folk som vanlegvis er der har blitt av? I møte med sosiale medier ser det ut til at normal menneskeleg adferd vert stempla som faresignal.

Klisjeane haglar i Farvel Facebook-kronikken. Han høyrer fuglesongen betre etter å ha sletta sin Facebook-profil. Dette er positivt, men måtte han virkelig stenge ned ein Facebook-profil for å høyre fuglesongen betre? Neppe. Men det er ein lett kjøpt klisje: du får eit betre liv om du loggar av Facebook. Facebook er unaturleg, fuglesongen er naturleg. Sosiale medier fjernar oss frå vår natur.

Sosiale medier er enno eit såpass nytt fenomen at det av mange blir sett på som unaturleg.

Påstand: i vårt samfunn er Facebook ein like naturleg del av mange vaksne menneskers liv som fuglesong. Eller like daglegdags. Dette er ikkje nødvendigvis eit problem.

Og nei, eg trur ikkje livet ditt blir betre om du legg ned din Facebook-profil. Kvifor? Fordi Facebook er ein viktig sosial og profesjonell plattform. Og dette er ikkje eit problem. Det er eit heilt greit faktum. Du vil heilt riktig misse informasjon om du loggar av for siste

gong, vel og merke om du tilhøyrer ein krets som er på nett.

Sosiale medier er ein plattform mange av oss er avhengige av både privat og profesjonelt. Ikkje fordi vi ikkje greier logge av, men fordi det er ein plattform der vi ønsker å delta. Dette er eit enkelt faktum. Det er stor skilnad på "problem" og "faktum".

Sosiale medier er ein del av vår kvardag, ikkje eit artifakt som vi må passe oss for. Derimot må ein lære seg å bruke det med vett. Det må vere opp til kvar enkelt korleis ein ønsker å bruke sosiale medier, samt om ein ønsker å vere der, men av og til blir det for lett å skulde på internett og sosiale medier.

Det blir rett og slett komisk å påstå at ein er avhengig fordi ein sit på Facebook om natta i år 2011 i Norge. Folk har lese bøker nattetid i århundrer utan at det har blitt sett på som unormalt. Om det er bra for helsa di når du må stå opp klokka seks neste morgon, er eit ganske anna spørsmål.

Om sosiale medier ikkje er noko for deg, om du føler at ingenting går deg husforbi om du ikkje er der: slett gjerne profilen din, men slett den ikkje for å kome i betre kontakt med virkeligheten. Facebook er ein del av virkeligheten idag. Ein treng ikkje velge mellom fuglesong og Facebook, men å logge av er ein kunst verdt å lære seg. Tenk sjølv: kva gjer sosiale medier med ditt liv? Om dei ødelegg hørselen din kan du eksempelvis skru ned volumet på mac-en.

Anne Viken,
bloggar, frilanser,
Twitter- og Facebook-brukar

Bruk kredittkort og PC med fornuft

Identitetstyveri, kredittkortsvindel og datavirus rammer stadig flere enkeltpersoner og familier. "Slik skjer ikke oss"- tankegangen er farlig. Vi må selv være på vakt og ikke være naive.

AV: JAN ERIK THORESEN

Fra de kriminelles synspunkt er det langt mindre risikofylt å bedrive ID-tyveri enn å rane en bank. De kan nærmest sitte hjemme i egen stue og svindle til seg opplysninger som kan gi store inntekter. Vår avhengighet av informasjonsteknologien har nemlig skapt et stort marked for kriminelle nettverk. Hacking og tyveri av personopplysninger innebærer tapping av bankkort og bestilling av varer, tjenester og luksusreiser. Det som kjennetegner ID-tyveri er at alle kan rammes fra enkeltmennesker og familier til næringslivsbedrifter og offentlige etater.

FOR NAIVE Vi er oppdratt til å tro godt om folk. Så lenge vi er snille og greie selv er det jo ingen som behøver å være

slemme mot oss. Dessverre har verden endret seg dramatisk. Den digitale utvikling har gitt de kriminelle store muligheter til å utnytte og misbruke datamaskiner og internetttilgang. De fleste av oss er for naive. Vi tror at vi alle har det trygt og godt og at det alltid er "noen andre" som ordner opp om det skulle oppstå noen problemer. Men slik er det altså ikke. Vi må selv passe på at personopplysninger ikke kommer ID-tyver i hende. Det gjør vi best ved å følge noen enkle regler for å sikre oss best mulig.

KREDITTKORTET ER OGSÅ

UTSATT Dessverre er misbruk av kredittkortopplysninger også blitt mer og mer vanlig. Kortene er utstyrt med en magnetstripe. Ved å dra kortet legger vi igjen opplysninger som kan misbrukes. Det har ført til at bankene har fått laget

kredittkort med chip, noe som gir langt bedre sikkerhet. Står vi overfor valget er det viktig at vi helst ikke bruker magnetstripen. Alle kredittkort som etter hvert går ut på dato blir erstattet med kort som kun er utstyrt med chip. Men magnetstripen må vi nok leve med en stund ennå, så det gjelder å være på vakt. Er vi på ferie i Syden må vi tenke oss godt om før vi betaler restaurantregningen med kredittkort. Eller om vi bestiller varer på internett til et firma vi ikke kjenner, så kan det hende at selgeren har uærlige hensikter.

FARLIGE NETTSTEDER Noen nettsteder lokker med "gratis" innhold så lenge en oppgir kontonummeret. Mange som har gått i den fellen har opplevd at det blir trukket beløp fra kontoen som de ikke har godkjent. En e-post kan inneholde tilbud om at en har vunnet en milliongevinst i et utenlandsk lotteri en aldri har hørt om før. Dette er et forsøk på å lure seg til personopplysninger, kontonummer eller å få en til å innbetale et gebyr for å få den angivelige gevinsten overført. En annen metode svindlerne bruker å sende offeret en e-post som ser ut som om den kommer

fra vedkommendes bank eller et annet nettsted der en har registrert betalingsinformasjon. I posten skriver svindlerne at "banken" har hatt dataproblemer eller lignende og ber om å få informasjon om kontonummer og kredittkortnummer på nytt.

"FACEBOOK" – ET ELDORADO Å delta på sosiale medier blir stadig mer populært, også blant ID-tyver. De kriminelle miljøene kan boltre seg blant meningskåte og kontaktsøkende personer. Daglig blir mange Facebook-brukere utsatt for svindelforsøk. Den vanligste formen for svindel i nettsamfunn er at svindleren bruker en kompromittert konto til å sende ut en melding som ser ut som den kommer fra kontoens egentlige eier der det fremgår at eieren sitter fast et eller annet sted i verden og trenger penger for komme hjem. Det er også vanlig å spre lenker forkledd som videosnutter. I virkeligheten peker lenkene til en webside som sprer ondsinnet programvare. Svindlerne kan stjele brukernavn og passord, bryte seg inn i nettbankonti og foreta andre ulovlige inngrep.

PASS PÅ BARN! Barn blir raskt flinke PC-brukere. De benytter internett aktivt både på skolen og hjemme. På den annen side er det ikke alltid like lett å forstå konsekvensene av de handlinger de gjør. Det er derfor viktig at barna har kompetanse og modenhet nok til å foreta riktige vurderinger og valg. Ellers kan det fort bli slik at sensitiv ID-informasjon kan havne hos ID-tyven uten at barnet på noen måte ønsker det.

Hvordan oppdage ID-tyveri?

Det er viktig å være bevisst på at ens identitet kan bli stjålet og misbrukt. Jo tidligere ID-tyveriet blir oppdaget jo større er muligheten for å begrense skaden.

VÆR PÅ VAKT HVIS:

- ✓ Du mottar regninger for produkter du ikke selv har bestilt.
- ✓ Du ser transaksjoner (bevegelser) på din kredittkortfaktura som du ikke kjenner igjen.
- ✓ Du mottar bekreftelse på kreditt eller kredittramme uten å ha spurt om dette.
- ✓ Du mottar varsel om adresseendring er mottatt.
- ✓ Du mottar telefon eller brev om kjøp du ikke har gjennomført.
- ✓ Du mottar gjenparts-brev av kredittsjekk uten selv å ha gjort handel som gjør dette nødvendig.

FØLG GODT MED:

- ✓ Kontroller nøye dersom du får adressert post du ikke forstår grunnlaget for, for eksempel en faktura, et avtaleforslag, etc.
- ✓ Kontroller alle kontoutskrifter for unormale eller ukjente transaksjoner. Vær spesielt oppmerksom på konti med kredittkort.
- ✓ Vær oppmerksom på at du selv kan sjekke hvilken adresse du står registrert med i Folkeregisteret. Dette kan du gjøre via Minside.

Hva når ulykken er ute?

Gode råd når en er blitt klar over at en har vært utsatt for ID-tyveri:

- ✓ Anmeld ID-tyveriet til politiet!
- ✓ Har du blitt utsatt for ID-tyven, er det viktig å reagere raskt for begrense skadene.
- ✓ Be om frivillig sperring av kredittvurdering hos kredittopplysningsbyråene. De fleste som yter kreditt vil sjekke din kredittverdighet.
- ✓ Ta kontakt med bank og kredittkortselskap for å sjekke omfanget av eventuelle ID-tyveriet.
- ✓ Steng umiddelbart kontoer som har blitt utsatt for misbruk. Be om skriftlig bekreftelse på at stegning er foretatt.
- ✓ Meld fra om urettmessige transaksjoner umiddelbart ovenfor kreditt/kortselskap.
- ✓ Reager umiddelbart dersom du mottar informasjon om ny konto.
- ✓ Følg nøye med på at postgangen kommer som normalt. Får du svært lite post og får mistanke om at noen kan ha endret din adresse, ta umiddelbar kontakt med Posten.
- ✓ Du kan sperre deg for uønsket adresseendring hos Posten. Sperringen må argumenteres overfor Posten (for eksempel tyveri av post) og innebærer at ekstra kontrolltiltak iverksettes. Når du har etablert "sikkerhetssperre" kan du ikke benytte Postens nettjeneste, men må melde omadressering ved å gå på et postkontor og legimitere deg og fylle ut en blankett for ønsket tjeneste (varig-, imidlertid ettersending eller oppbevaring av post). Du kan selvsagt gjøre om på dette senere hvis du ønsker å kunne gjennomføre adresseendring på nett igjen.

VISA

Bankenes Meldingstjenste:
08989
www.visa.no

FØRERKORT

Vegdirektoratet
Telefon: 815 48 000
e-post: firmapost@vegvesen.no
www.vegvesen.no

PASS

Personlig fremmøte hos Politiet

MASTERCARD

Telefon: 800 12 697 for
sperring av kort
www.mastercard.no

POSTEN

Kundeservice:
Telefon 810 00 710
e-post:
kundeservice@posten.no
Egen bankforbindelse

Har vi gjort guttene til **skoletapere?**

I følge Utdanningsdirektoratet får jenter i gjennomsnitt bedre karakterer enn gutter i alle fag unntatt kroppsøving.

TEKST: FRED JOHAN ØDEGÅRD, REDAKTØR FOR
PAPPAMAGASINET FAR OG BARN OG
WWW.FAROGBARN.NO

For 100 år siden var det motsatt. Da gjorde guttene det best på skolen, og det var flest gutter som tok høyere utdanning.

HVA HAR SKJEDD? Herom strides de lærde. Men alle er enige om at det ikke skyldes at guttene har blitt dummere, eller jentene har blitt klokere.

Forklaringene de ulike ekspertene gir kan deles inn i to:

Det skyldes endringer i skolen

Det skyldes endringer i samfunnet

Jeg tror begge deler er riktig. Og jeg tror også at det til en stor grad skyldes ønskede endringer.

SKOLEN HAR ENDRET SEG En av verdiene det norske samfunnet har vært bygget på, er ønsket om likestilling mellom mann og kvinne. I etterkrigstidens Norge har dette vært synonymt med å få kvinner ut i arbeidslivet - med like god lønn som deres mannlige kollegaer.

FAR OG BARN er et pappamagasin, en pappaportal, kursarrangør og samfunnsaktør som arbeider for å fremme en aktiv og omsorgsfull farsrolle.

Et av virkemidlene for å oppnå dette, var å sørge for at jenter fikk seg høyere utdanning.

Derfor har det vært satt i gang tiltak og reformer innen skolevesenet som skulle bidra til dette.

For 100 år siden var det en klar overvekt av mannlige lærere. I dag er over 90 % av lærerne i småskolen (1-4) kvinner.

Har skolen blitt femininisert? Og har det i så fall gjort det vanskeligere å integrere gutters behov i det pedagogiske opplegget?

SAMFUNNET HAR ENDRET SEG Parallelt med kvinnes innmarsj i skole- og arbeidsliv har samfunnet endret seg. Tradisjonelt har det vært menn som har vært ledere i politikk og næringsliv. "Maskuline egenskaper" som muskelstyrke, beslutsomhet og rasjonell tankegang favoriserte menn som ledere.

I dag er muskelstyrke noe som trengs på gulvet i bedriften og ikke i toppledelsen. Maskulin beslutsomhet og rasjonell tankegang er fremdeles viktig i næringsliv og politikk, men utfordres i stadig større grad av "feminine egenskaper" som sosial kompetanse, evnen til å være i kontakt med egne og andres følelser, evnen til å

bygge nettverk osv. Dette er områder som tilsynelatende kvinner er flinkere på enn menn. (Om dette er medfødt eller tillært er et annet spørsmål).

Menn har ikke lenger fortrinnsrett på viktige posisjoner, slik som det var for hundre år siden. Disse endringene i samfunnet reflekteres selvsagt også i skolen.

HVA KAN VI GJØRE FOR AT GUTTENE IKKE SKAL BLI SKOLETAPERE? Vi ønsker selvsagt ikke å skru tiden tilbake og reversere likestillingen. Men samtidig kan vi heller ikke akseptere at gutter anno 2011 har lavere læringsutbytte av skolen enn jentene har.

DET VI KAN GJØRE ER Å:

1) Revurdere skolesystemet, rammeplanen og undervisningen.

- Har endringen fra tradisjonell klasseromsundervisning til prosjekter og gruppearbeid favorisert jentene?
- Har skolen i for stor grad belønnet "korrekt atferd" (sitte pent, rekke opp handa, snakke lavt, være snill pike) fremfor å fremelske utfordringer og konkurransementalitet, noe som motiverer gutter mer enn jenter?
- Er det andre tiltak som kan iverksettes for sikre at gutter og jenter har samme læringsutbytte av undervisningen?

2) Gjøre læreryrket mer attraktivt

Det at over 90 % av lærerne er kvinner påvirker ikke bare undervisningen, men også hvordan barna ser på skolen. Jenter identifiserer seg lettere med kvinner, gutter lettere med menn.

I dag er det nesten ikke mannlige søkere til lærerstillingene. Utfordringen til skolene er om de i det hele tatt får tak i kvalifiserte lærere.

For å få flere menn til å velge læreryrket må politikerne på banen. Læreryrket må få tilbake litt av den statusen det hadde før i tiden, da presten, lensmannen og læreren var autoritetene i bygda. Lønn og status er sterke motivasjonsfaktorer for menn.

3) Få foreldrene

- og spesielt fedrene på banen

Vi som har barn i dag kan ikke vente på skolereformer eller flere mannlige lærere. Vi må selv ta ansvar.

Fred Johan Ødegård og sønnen Fredrik.

Undersøkelser viser at dess mer fedrene engasjerer seg, dess bedre gjør guttene det på skolen.

Foreldremøter og FAU har lenge vært mødrenes arena. Nå er det på tide at fedre stiller opp og tar ansvar!

Men det aller viktigste er å engasjere seg direkte overfor barnet, følge opp lekser og skolegang.

Det er selvsagt ikke meningen at vi skal kunne alt det faglige barna våre holder på med på skolen. Lærerne skal undervise og sørge for at barna finner fram til ny kunnskap.

Vår oppgave som foreldre er å stimulere og motivere. Det gjør vi best ved å vise interesse og stille spørsmål. Vi kan si at vi ikke husker alt fra vi gikk på skolen og be dem fortelle oss og forklare hva de har lært. Det gjør at de må sette ord på det de har lært og husker det bedre.

Vi må også ha realistiske forventninger til barna. Vi skal stille krav til at de skal gjøre sitt beste, men samtidig må vi ikke stille så høye krav at de blir motløse. Å oppleve mestring kan gjøre at de får lyst til å arbeide videre og lære mer. Våre forventninger til barna, vår støtte og veiledning i skolearbeidet betyr mer enn de fleste er klar over.

På prosjektbesøk

i Kisumu, Kenya hjå gruppa "Mond Jochwech" (enkegruppa)

September 2009 vitja vi denne gruppa for fyrste gang. Dei var nystarta, 15 medlemmer, alle enker. Dei fleste mennene var døde av HIV/Aids eller i opprøret i 2008.

Dei såg fattigslege ut, hadde dårlege klede og sko. Likevel tok dei imot oss med glad song og dans. Eit enkelt, velsmakande måltid med bønner og ris fekk me og. Det vart tillaga i eldhus og på grue ute. Dei fleste stod fram og fortalde om livet sitt og kor glade dei var for å vera med i gruppa. Den opna ei ny verd for dei – dei lærde sjølvrespekt og at dei som kvinner er eit sjølvstendig individ med rettar og plikter på lik line med mannen.

Mama Asenath delte ut lærebøker så dei kunne ta utdanning som PARALEGALS (barfotadvokater) Det vil sei at dei får opplæring om "human and legal rights", menneskerettar og gjeldande lov. Ikkje alle kunne lesa, men dei skulle hjelpa kvarandre.

September 2010 var vi hjå gruppa att. No var medlemstalet auka til 45 enker. 20 hadde fullført kurset og fekk diplom som Paralegals.

Det var kjekt å koma attende og sjå kor mykje sunnare og gladare kvinnene var! Dei er eit godt døme på at det nyttar å hjelpe. Klede og sko var betre, tydeleg at

og kosthaldet hadde vorte betre. I arbeidet med gruppene vert det lagt vekt på at alle må produsere næringsrik mat så kvinnene får krefter til å arbeide og barna orkar å gå på skulen.

Denne gruppa hadde no fått planta 137 banantre på fellesareal. Då kunne dei selje kokebananer og få kjøpa andre varer. I tillegg, som ledd i MICROFINANS programmet fekk 16 kvinner utdelt ein geitekillling kvar og 2 fekk lam. Når det vart avkom skulle det delast til dei andre i gruppa. Slik kunne alle få ei ekstra inntektskjelde. Mjøl, ull og seinare kjøt som "attåtnæring".

Møta vart halde hjå Margareth som hadde større hus og eigedom enn dei andre i gruppa. Mannen hennar hadde vore offentleg embetsmann og hatt større eigedom nær universitetet. Då han døde tok kommunen hus og jord frå henne og ho måtte flytte til ein mindre eigedom.

Lova seier at kone og barn skal arve mannen sin eigedom om han dør.

Tradisjonen er at mannen sin familie arver alt og kan setje kone og barn på

gata. Enka vert utsett for "rensing". Dvs at ho vert sett på som urein til ein bror eller annan mannleg slektning av mannen har hatt seksuelt samvær med henne. Tvangsgifte med mannleg slektning er og vanleg, sjølv om han har kone frå før. Svigerforeldre kan jage henne ut men halde att eitt eller fleire av barna, særleg dersom dei liknar på den avdøde faren. Enka kan reise heim til sin familie, men det er ikkje alltid dei vil ta imot henne.

Sambuarskap er vorte vanleg. 6 av 10 forhold er ikkje formelt inngått ekteskap. Kvinner og barn er då utan rettar dersom det ikkje er skrive lovleg testamente. Brudepris og store kostnad med brudlaup er ein av årsakene til at mange par vel å verta sambuarar.

I Kisumu er det mange lokale grupper som arbeider ilag, hjelper og støtter kvarandre. Microfinans er og ein viktig del av dette prosjektet. Kvinnene får lån til å setja i gang produksjon av frukt, grønsaker, smykker, hamptau mm. Produkta vert selde og dei kan verta økonomisk uavhengige.

Vi ser at det nyttar å hjelpe. Det er hjelp til sjølvhjelp! Og som ei sa: No veit vi at kvinna er skapt av mannen sine ribb-bein for å stå ved sida hans. Ikkje av foten for å verta trakka på!

Tur til Sibiu, Romania

Internasjonalt utvalg i K&F arrangerer tur til Sibiu, Romania for å besøke vårt prosjekt der, fra 1. til 5. juni 2011. Etter den vellykkete turen vi hadde i 2008 har mange medlemmer spurt når neste tur blir arrangert. Vi har konferert med våre venner i Sibiu og blitt enige om at begynnelsen av juni vil passe.

Vi tar sikte på maksimum 14 deltakere, minimum 10.

Programmet er ikke endelig fastsatt. Men det blir selvfølgelig besøk på krisesenteret. Vi vil også ha en omvisning Astra Folkemuseum, byvandring i Sibiu og kanskje tur til landsbyen Gura Riului.

Pris: ca. kr. 7.000,- pr. person

som inkluderer flybillett Gardermoen-Sibiu samt hotell (dobbeltrum). Enkeltrum kan bestilles mot et tillegg. Vi har satset på et bra hotell med alle fasiliteter, også heis.

**Bindende på melding innen 12.mars
til Anne Marit Hovstad annemarit@hovstad.com.**

STØTTE TIL ELEVER VED COWA SKOLEN I KAMPALA, UGANDA

Internasjonalt utvalg inviterer medlemmer og lag i K&F til å gi bidrag til skolegang for de elevene ved skolen som trenger det mest.

Centenary Vocational Training School, populært kalt COWA skolen, har i en årrekke vært støttet av forbundet gjennom FOKUS. Til tross for iherdig arbeid fra prosjektkomiteen har det ikke lyktes å få støtte til prosjektet gjennom NORAD/FOKUS lenger enn ut 2011. Fra 2012 står prosjektet uten støtte gjennom FOKUS, noe vi er svært urolige for. Det arbeides med å få inn andre donorer både her og i Uganda, men på nåværende tidspunkt er det uvisst hvordan det videre vil gå med driften av skolen.

Slik vi ser det er det meget bekymringsfullt at en slik skole skal visne hen og dø av mangel på midler og vilje til å støtte unge kvinner med en utdanning de i aller høyeste grad har fått bruk for i sitt arbeid for seg selv, eventuelle yngre søsken og egen familie. Kvinner i Afrika bidrar i det vesentlige til barns oppfostring og utdanning. Da sier det seg selv at de må ha et grunnlag for å

greie seg i arbeidslivet.

I de årene forbundet har vært involvert, har det skjedd en stor fremgang på alle plan i driften av skolen og tilbudet til elevene. De unge kvinnene har fått med seg vesentlige kunnskaper for å greie seg selv i en hard hverdag. Vi har gjennom mange år fulgt en del av elevene etter at de sluttet skolen og sett hvor godt de klarer seg gjennom sitt arbeid. Dette skyldes ene og alene de midlene vi har gitt til skolen. Nå håper og tror vi at det skal lykkes å finne andre donorer.

Et spørsmål som likevel er aktuelt er hvordan vi i K&F kan støtte de elevene som egentlig ikke har råd til å gå på skolen. Er det noe våre medlemmer kan bidra med her?

Skolepenger utgjør kr 3000,- pr år pr. elev og vil bidra til lærebøker, kost og losji for de elevene som ikke kan bo hjemme eller som står uten forsørgere.

Hovedtyngden av elevene er i behov av slik støtte da de kommer fra svært fattige familier.

Her kan enkeltmedlemmer og/eller lagene engasjere seg over tid. Hele utdanningen tar to år som vil koste kr 6000,- pr. elev. Det vil koste deg og/eller laget kr 8.25 pr dag.

Støttemidler kan sendes til Anne Marit Hovstad på konto: 6303.05.30405.

Du kan også ta kontakt med Anne Marit på telefon 958 77 909 eller e-mail annemarit@hovstad.com

Øverst t.v: Astrid Windern Viken Regnskapsfører, Line Konstali redaktør Nederst f.v: Helen Svensson daglig leder og May – Britt Havnsund sekretær

I denne spalten vil du finne litt informasjon fra sekretariatet om aktuelle saker. Vi har leid lokaler i Øvre Slottsgate 6 siden 2007. Bygningen har fått navnet sitt etter forlegger og bokholder Niels Wilhelm Damm som grunnla forlaget N.W. Damm & Sønn. Familien drev sin foretningsvirksomhet her frem til 1970- årene. Vi holder til i 3 etasje og deler lokaler med Tom Roar Hestsveen i Kvadrat Eiendom.

Første kvinne på Stortinget

17.mars er det 100 år siden den første kvinnen møtte i Stortinget. Lærerinnen Anna Rogstad fra Kristiania møtte. Hun ble tatt for å representere Høyre fordi hun var vararepresentant for en Høyre-mann. Men hun sto på en fellesliste, der hun representerte Frisinnede Venstre i Kristiania. Hun kjempet for kvinnesak, stemmerett og særlig bedring av lærerinnenenes kår.

LANDSLOTTERIET 2011

K&F satser i år på å bli mer synlig i samfunnet – til høsten starter vi en landsomfattende aksjon der vi alle kan delta!

Bli med og støtt K&F gjennom årets landslotteri!

K&F trenger hjelp fra lag og medlemmer, til gevinster og salg. Vi oppfordrer kretser og lag til å gi gevinster til lotteriet. Gjerne penger, så kan vi kombinere til større gavekort. Vi har lov til å selge lodd for inntil kr. 150.000,-, og da må vi ha gevinster for kr. 37.500,- (salgsverdi, ikke for eksempel garnkostnad for et selvlaget produkt). Gevinster kan meldes inn/sendes til sentralstyremedlem Anne Enger, a-enger2@online.no, Oppenvegen 429, 2740 Roa, tlf. 61 32 28 20, senest 10. april. Pengegaver kan sendes direkte til forbundet, konto 6034 05 07102, merket lotteri 2011. Meld også fra til Anne Enger om pengegaven. Sentralstyremedlemmene Anne Enger og Eldbjørg Gunnarson er oppnevnt som lotteriansvarlige. Landslotteriet vil også i år bli arrangert som "skrivelodd". Loddøkene vil bli sendt ut i mail, med salgsperiode juni – august, og trekning midt i september.

GI UTTRYKK FOR HVA DU MENER

– og samtidig skaffer du forbundet økonomisk tilskudd Sammen med Norstat som er Nordens største aktør innenfor markedsundersøkelser, har vi funnet en måte som gjør det enkelt å tjene penger til forbundet vårt med veldig liten innsats. Dette er en kjempemulighet! Panel.no er Norstats forbrukerpanel hvor vanlige mennesker kan ytre seg om politikk og andre samfunnsaktuelle temaer, samt ha mulighet til å påvirke spennende produkter og tjenester via e-postundersøkelser. En gjennomsnittsundersøkelse tar ca ti minutter og for dette gis det ett tilskudd på 10 kroner skattefritt hver gang, som blir donert til Norges Kvinne- og familieforbund. Norstat gir forbundet også en bonus om vi registrerer oss med over 100 medlemmer. Vi anbefaler alle som er 15 år eller eldre å melde seg inn i panel.no, registrere seg, og gi sin støtte til vårt arbeide. Det er selvsagt helt anonymt, og panel.no vil aldri bruke adressen til noe annet enn markedsundersøkelser og medlemsinformasjon. Vi håper du vil bruke muligheten til å komme med dine synspunkter på ulike spørsmål og samtidig bidra med økonomisk tilskudd til forbundet. Ta gjerne kopi av dette brevet og distribuer det til alle medlemmer i laget. Jo flere som stiller seg til rådighet, dess mer bidrag kan forbundet motta. Ønsker du å melde deg på send epost til helen@kvinnerogfamilie.no

VANNSKILLEPRINSIPPET – VOLD I MEDIA

Forbundet var svært aktive i arbeidet med å få innført vannskilleprinsippet i media. Prinsippet innebærer at skal innslag som kan være skadelige for mindreårige fysiske, psykiske eller moralske utvikling bare sendes etter kl.21.00. Dette finner du i forskrift om kringkasting § 2-6. Vi har registrert en stadig økende grad av voldelige innslag – og da kanskje spesielt i nyhetene før kl.21 hvor programleder advarer mot sterke scener. I den forbindelse har vi rettet en henvendelse til Medietilsynet om saken. I brev til forbundet bekrefter de at forskriften ikke gir adgang til å omgå bestemmelsene ved en slik advarsel. Medietilsynet der den innstans som har ansvar for å kontrollere at forskriftene følges. I 2010 gjennomførte tilsynet 2 kontroller og avdekket flere brudd på forskriftene. Dette vil bli fulgt opp i møte med kringkastere. Kontrollen er gjennomført hos norske kringkastere. Dersom du opplever innslag som du mener bryter med forskriftene, kan du sende klage til Medietilsynet. Husk da å oppgi hvilken kanal/kringkaster det gjelder, hvilket program, dato og klokkeslett. Medietilsynet finner du på nettet på adressen www.medietilsynet.no

NØKKELHULLSMERKET

Myndighetene i Norge, Sverige og Danmark har valgt Nøkkelhullet som symbol på sunnere matvarer.

Kriteriene for hvilke matvarer som kan få Nøkkelhullet er fastsatt av norske, svenske og danske mat- og helsemyndigheter i fellesskap.

I Norge har Helsedirektoratet og Mattilsynet ansvar for merkeordningen. En felles nordisk merkeordning er en fordel for både forbrukere, industri og handel.

Kostholdsutfordringene er stort sett de samme i Norden, og myndighetene i de nordiske landene baserer sine kostråd på felles nordiske ernæringsanbefalinger. Derfor er det naturlig å samarbeide om ordningen.

Det er frivillig å bruke Nøkkelhullet, og det produsentenes ansvar å følge reglene myndighetene har vedtatt. Mattilsynet vil føre tilsyn for å kontrollere at reglene for bruk av merket følges.

Ferdigpakke næringsmidler som har Nøkkelhullet skal merkes med næringsdeklarasjon. Forbrukerne kan da sjekke innholdet av næringsstoffer i produktet. Unntatt fra dette kravet er frukt, bær, grønnsaker, fisk og sjømat.

Målet med merkeordningen er at det skal bli enklere for forbrukerne å velge sunnere matvarer i butikken og sette sammen et sunt og variert kosthold. Det enkle symbolet skal bidra til god kjennskap og utstrakt bruk av mat med Nøkkelhullet i alle lag av befolkningen.

Mer informasjon finner du på sidene www.nokkelhullsmerket.no

Det Nordiske Brev 2011

Verdens Vann

FOTO: GJERMUND ANDERSEN

Når en sitter i Sverige, en veldig kald desemberdag med glitrende snø og is i trærne utenfor vinduet, kan det være vanskelig å forstå at vi står overfor ei global vannkrise. Rundt 1.2 milliarder mennesker har ikke tilgang til rent vann. Utryddelse av dyr og planter i innsjøer og elver er opptil åtte ganger raskere enn i andre miljøer. Raskere enn for eksempel utryddelse av dyr som lever i tropiske skoger. Yangtzedelfinen – en delfin som levde i Kinas elver – er i dag helt utryddet. Delfinen har minsket i antall i løpet av de siste tiårene. Store damm- konstruksjoner, miljøgifter og båttrafikk har ødelagt muligheten for overlevelse.

Det er ingenting som på noen måte er rettferdig når det gjelder vann. Tilgangen er ulik, og der behovet er størst, er tilgangen minst. I Sverige har vi rikelige mengder vann. Vi har rundt 100 000 innsjøer og den pågående klimaendringen er forventet å gi økt nedbør i de nordiske landene. Det interessante er at, til tross for det faktum at vi har mye vann i Sverige, er vi i stor grad indirekte avhengig av vann fra andre land. Vi importerer vår kaffe, bomull og ris fra land som Brasil og den islamske republikken Pakistan. Avlingene trenger mye vann når de vokser. Hvis jeg ser på meg selv har det gått cirka 30 000 liter vann for å produsere bomull i klær som jeg har på meg i dag. Det har gått med omtrent 400 liter for de 2 koppene kaffe jeg drakk denne morgenen. World Wide Fund for nature WWF har gjort en studie som viser at det gjennomsnittlige forbruk av en svenske er ca 6000 liter vann pr dag, det tilsvarer omtrent 40 badekar! Det er enormt store tall. Vi må også tenke på at vi kaster en stor del av maten vår, så det betyr at vi er faktisk "heller ut" tusenvis av liter vann daglig, vann som ofte har sitt opphav i land med mangel på vann.

Det er ikke ved en tilfeldighet de tidligste sivilisasjoner

vokste opp i elvedaler. En sikker tilgang til vann, fisk og fruktbart land ga et solid grunnlag for sosial og - kulturell- utvikling. Skriftspråket og tidsregningen ble utviklet. Hjulet ble oppfunnet i de fruktbare elvedalene rundt Eufrat og Tigris, Nilens delta, Indusfloden og Gula floden. I dag er mange av disse tidligere fruktbare floddalene ødelagt. Indusfloden er i dag fragmentert av vanningsdammer, som forsyner vann til dyrking av sukker og bomull. Gul River er ikke hva det en gang var, men tungt forurensset og hardt utviklet for vanning og energi.

FNs generalsekretær Ban Ki-moon uttrykt bekymring i en tale til bedriftsledere i Davos 2008.

–utfordringen med å sikre rent og nok vann for alle er en av de mest skremmende utfordringer verden står overfor i dag. Vår erfaring forteller oss at mangel på vann vil føre til konflikter og vil bli størst i fattige land."

I kjølvannet av en usikker tilgang til vann er økende konflikter. Ordet rivalisering sies å komme fra det latinske ordet "rivalis" betyr de som deler samme elva. Bakom mange konflikter, små og store i verden, blir det ofte en uenighet over hvordan man skal fordele knappe vannressurser. Vann er kilden til liv, velstand og økonomisk utvikling, og alle vil derfor være sikre på å få sin andel av vannet.

Vi står for en stor utfordring, men det hender også mye positivt, små skritt av endring som i lengden forhåpentligvis kan snu en uholdbar trend. Mange gode tiltak tas i dag av så vel land, selskaper og kommuner for å redusere innvirkning på vann. Selv du og jeg kan bidra til en endring ved å tenke på hva og hvordan vi forbruker. For eksempel å ta vare på maten og ta vare på våre klær slik at de holder lenger, i det lange løp vil tusenvis av liter vann være spart.

Anna Forslund-konsulent International Water problemer, WWF

Nordens dag 10. mars.

Det var Ingeborg Richter som på styremøte i Stockholm i 1933 foreslo denne felles dagen. Forslaget ble mottatt med stor begeistring og 10. mars har siden blitt feira som "Nordens dag" innan Nordens Kvinneforbund (NKF.)

Det er tre ting som særmerka denne dagen:

10. mars 1898 ble Kristiania Vel stiftet. 10. mars 1921 ble styreprotokollen undertekna i København av alle de fire nordiske landa. (Island kom med senere) Så er det jo vår egen Marie Michelet's fødselsdag. Hun skal selv ha uttalt meget bestemt at det var en tilfeldighet at Nordens dag ble lagt til hennas fødselsdag.

I 1933 ble det også bestemt at de nordiske landa etter tur skulle skrive et "Nordens brev" til Nordens dag. Brevet skulle leses opp i alle husmorlaga i Norden.

"Vi kan huske Nordens dag i de aller første år, føler enda den høytidlige stemningen ved å vite at nå blir det holdt møter i tusenvis av husmorforeninger, og at nordiske husmødre overalt lytter til det samme brevet og de samme tankene på akkurat samme tid."

Dette er historikk som eg har sitert frå Juliane Solbraa-Bay bok om Nordens Husmødre.
I dag feira vi også 10.mars som K&F's dag.

Det nordiske brevet er i år forfatta av Anna Forsberg frå Sverige. Anna fungerer som koordinator for internasjonale ferskvann spørsmål ved WWF Sverige, i Stockholm. Hun har mastergrad i biologi frå universitetet i Uppsala.

Bruk brevet - tenk over korleis vi bruker vannet. Det handlar om både Miljø - og forbruker, Helse, KFB og Internasjonalt arbeid. Det kan bli mange studieringar på dette temaet!

Nordens sommarkonferanse i Göteborg 19. - 21. august har tema:
DET NØDVENDIGE VANNET.

Vi sender ut invitasjon derifrå så snart vi har mottatt den. Sett av datoen og meld gjerne ifrå til meg om du vil delta.

E-post: sonja@kvinnerogfamilie.no

Lykke til med feiring av 10. mars.

Sonja Kjørlaug
Nestleiar.

Varmt velkommen til

Nordiska konferensen i Göteborg
19 - 21 augusti 2011

TEMA - VATTEN

Program

FREDAG 19 AUGUSTI

- 09.30 stadsrundtur
- 12.00 lunch
- 13.30 Anita Tallroth
- om det marina världsarvet
- 14.30 kaffe
- 15.00 Annika Malm - "vatten
- vårt viktigaste livsmedel"
- 18.00 båttur

LÖRDAG 20 AUGUSTI

- 09.30 Guy Heyden, emeritus
professor, "vattnet
- livets källa och ödesfälla"
- 12.00 lunch
- 13.30 programpunkt oklar
- 15.00 kaffe
- 19.00 festmiddag med
underhållning

SÖNDAG 21 AUGUST

- 10.00 Johannes Marainen -
"att leva i två kulturer"
- om att växa upp i ett
samiskt samhälle och bli
storstadsbo
- 12.00 konferensen avslutas
med lunch

Klipp ut

PÅMELDINGSBLANKETT

Til Nordens Kvinneforbunds Sommerkonferanse i
Göteborg, 19. – 21. August 2011.

Påmelding sendest senest 15. April 2011 til
Sonja Kjørlaus, Holteigvn.17, 6854 Kaupanger.

Bindende påmelding.

Arrangør: Riksforbundet Hem och Samhälle, Sverige.

Sted: Elite Park Avenue Hotel, Göteborg, Kungssportsavenyn 36 - 38. (www.elite.se)

Deltakers navn.....

Adresse.....

Telefon..... **E-post**.....

Lokallag.....

Konferansepris: kr. 3500,-
Inkluderer 2 overnatter, alle måltider og alle utgifter.

Ønsker å dele rom med.....

Spesialdiett.....

Ønskes ekstra overnatting kommer det i tillegg .

Ankomsttid..... **Avreisetid**.....

Heile deltakeravgiften betales ved påmelding seinast 15.april 2011 til:

Kontonr 6034 05 07102 **Merk:** Nordens konferanseavgift.
(husk avsenders navn)

Ta gjerne kontakt med meg! Helsing Sonja Kjørlaus, Tlf.97 51 59 71
E-post: sonja@kvinnerogfamilie.no

INSPIRASJONSMØTE

lørdag 28. mai
- tema kvinner og helse

Norges Kvinne- og familieforbund ønsker deg velkommen til inspirasjonsseminar på Rica hotell, Gardermoen lørdag den 28. mai. Temaet denne gangen er kvinners helse.

Punkter fra programmet:

- Kvinners helse nasjonalt
- helsepolitiske utfordringer
- FN's sikkerhetsresolusjon 1325
- Vi får besøk fra samarbeidspartner fra kvinner i sør

Det blir mulighet for å stille spørsmål.

Det benyttes reisefordeling for en representant fra hver krets. Vi ber alle om å bestille billetter i god tid som er en del av reisefordelingen. Øvrige deltagere må dekke reise selv.

De som trenger overnatting, må gi beskjed om dette. Utgifter til overnatting dekkes dessverre ikke for noen.

Påmeldingsfrist: 8. april

Send påmelding til:
booking@kvinnerogfamilie.no

Eller kontakt:
Kristin Hansen, mob: 90564730

Vi håper på god deltagelse og ønsker alle hjertelig velkommen!

Deltageravgift: 1300 kroner

Forfatteren ønsket å skrive en hyllest til livet på landet.

Potensgiverne og Rapsgubberne

Jeg sitter hjemme i godstolen med en kopp varm te og har tatt Potensgiverne fatt. Det første som slår meg er at verden har stått stille. Og denne gang handler det om en positiv følelse.

Boken handler om et helt spesielt søsterforhold.

AV: LINE KONSTALI

Tilda og Elida, to gamle frøkner, søstre i tykt og tynt, langt ut på landet, i Sverige, bak blondegardiner. De syr, strikker, går ut og henter posten, lager rabarbrasyttetøy. Jeg kjenner smaken i munnen. Drar til nærmeste dagligvarebutikk og kjøper rabarbrasyttetøy. Blir inspirert til steke vafler og overraske ungene mine med vafler og rabarbrasyttetøy når de kommer hjem fra skole og barnehage.

For det er nettopp denne følelsen jeg får av å lese boken. Å komme hjem til bestemor. Der tiden går sakte. Der jeg får en skål med gammeldags godteri og masse kjærlighet. Jeg ser dette allerede på den delikate forsiden, og jeg får lyst til å forsyne meg av de røde geletoppene. Kanskje er dette grunnen til at boken Potensgiverne og oppfølgeren Rapsgubberne er så populære?

Brunk Holmqvists debutroman

Potensgiverne ble utgitt i Sverige i 2006, og har mye av æren for at hun i dag er en av nabolandets mest populære underholdningsforfattere. Boken handler om søstrene Tilda og Elida på 72 og 78 år som bor i barndomshjemmet i en by som nesten står stille. De lever sparsommelig, ja så lite unner de seg luksus, at de fortsatt har utedo. De vil jo ikke bekoste en innedo, selv om utedoen til tider kan være en kald opplevelse.

Søstrene er naive og lite bevandret i nymotens yrker, og titler som for eksempel selskapsdirektør blir litt for avansert for dem. Elida lurar blant annet på hvor mange selskaper man må gå i før man blir selskapsdirektør.

Når naboen Alvar Klemens flytter inn i nabohuset, forandrer søstrene holdning på en rekke områder. De kjøper seg nye kjoler for første gang på flere år, og de begynner å planlegge innendørs toalett. For å få råd til dette, starter de med salg

“Karin Brunk Holmqvist har igjen klart å formidle en varm og humoristisk skildring av livet på landsbygda kontra nye leve-måter ute i distriktene . Det er virkelig en bok å hygge seg med.”

Fedrelandsvænnen november 2010

av potensmidler via postordre. De setter en annonse inn i avisen og fra denne dagen blir livet aldri det samme for Tilda og Elida.

I bakgrunnen lurar broren deres, som vil sende damene på gamlehjem så han kan overta huset.

Boken er lettlest og har mange humoristiske poeng. Samspillet mellom søstrene er sjarmerende og deres forhold noe unikt. En hyggelig leseropplevelse – for alle generasjoner.

I boken Rapsgubberne befinner vi oss fortsatt i en liten landsby i Skåne. Denne gangen er det to brødre det handler om, Alfred og Henning. Begge sykler de rundt med de samme syklene de brukte som barn. De lever enkelt og er på alle måter fornøyd med sin tilværelse. Tiden ser ut til å stå stille. Men en dag skjer det noe som setter hele bygda på hodet.

Brødrenes barndomshjem blir solgt og skal omgjøres til et hjem for kvinnelige alkoholikere. Som om ikke det var nok, er det nede i kornåkeren funnet spor som kan minne om besøk fra en annen planet. Enkelte forskere hevder det stammer fra et romskip. Brødrene, som egentlig bare vil leve i fred og harmoni, blir med et trukket inn i en verden der oppmerksomhet og festlige begivenheter blir en del av hverdagen.

Brunk Holmquist formidler historien på en humoristisk og varm måte.

Begge bøkene er utgitt i Sverige, Norge, Danmark, Tyskland og Tyrkia. I Norge har Potensgiverne solgt så bra at den er trykket i 5 opplag. Karin Brunk Holmquists bøker formidler varme, nærhet og er en hyllest til livet på landet.

Alfred og Henning får sin stille og tilbaketrukkne tilværelse fullstendig snudd på hodet i boken Rapsgubberne.

GI TRIPP TRAPP til et barn du er glad i

Med Dåpsklubben TRIPP TRAPP får barna gode bøker og musikk rett hjem i postkassa. Her blir de kjent med Bibelens fortellinger, aftenbønner og mange fine barnesanger. Bøker på bokmål og nynorsk.

- For barn fra 0 til 12 år
- Ingen krav til minstekjøp
- Tilbud om 3 pakker årlig

**Populær
fadder-
gave**

**DÅPSKLUBBEN
TRIPP TRAPP**

TRIPP TRAPP drives av IKO-Forlaget AS
Telefon 22 59 53 00 E-post ordre@iko.no

GRATIS Velg gratis gave

Noahs ark
Verdi 228,- 0-3 år

Sangboksen min
Verdi 295,- 1-5 år

Mest fest CD
Verdi 179,- 6-12 år

Flere velkomstgaver finner du på www.tripptrapp-klubben.no

Du betaler kun 45,- for forsendelsen

Materiell fra Norges kvinne- og familieforbund

Tilbud !

- Handlenett, sort m/hvitt trykk før **kr. 75,- nå kr. 50,-**
- Nett i bomull m/skulderhank, sort m/hvitt trykk **kr. 40,-**
- T-skjorte hvit m/lite farget emblem før **kr. 130,- nå kr. 60,-**
- Collegensenser, blå, lite farget emblem før **kr. 250,- nå kr. 50,-**
- Liten duk, oransje med sort emblem, 52x52 cm. **kr. 35,-**
- Aktivitetskalender før kr. 100,- pr. stk. **nå kr. 25,-**
- Sangbok før **kr. 75,- nå kr. 50,-**
- Melodibok før kr. **75,- nå kr. 50,-**
- K&Fs skrivebok m/linjer **nå kr. 40,-**

Profileringsartikler med emblem:

Norges Kvinne- og familieforbund

- Pulsvarmere (E) kr. 200,-
- T-skjorte sort m/hvitt stort emblem str. M, L kr. 130,-
- T-skjorte sort m/hvitt stort emblem str. XL, XXL kr. 130,-
- K&F skjerf, hvit m/sort emblem, 34X166 cm. kr. 130,-
- Smykkenål i sølv kr. 395,-
- K&F-pin kr. 16,-
- Bordfane m/farget emblem kr. 90,-
- Stativ til bordfane kr. 100,-
- Lagledernål kr. 190,-

Artikler fra Magnor Glassverk m/emblem:

Norges Kvinne- og Familieforbund

- Telysestake, hvit og blank m/emblem kr. 190,- **Utsolgt!**
- Liten krystallskål (A) 20 cl. kr. 280,-
- Krystallskål (A) 125 mm. kr. 450,-

Møteplakat, konvolutter o.l. m/emblem:

Norges Kvinne- og Familieforbund

- Møteplakat, A4, 4 farger 50 stk. kr. 100,-
- Konvolutter m/emblem C5 format, 50 stk. kr. 60,-
- Diplom, A4, kr. 15,-

Hefter, bøker, trykksaker

- Bok, Tilbake til livet, Toril S. Gravdal, medlemspris **kr. 150,- bokhandlere 126.75**
- Diktsamling, Hold drømmen levende, Helene Freilem
- Klingberg **kr. 130,-**
- Diktsamling, Hult til bulter, Bente Nygård **kr. 80,-**
- Bok, Gøy på landet, Anne Enger **kr. 95,-**
- Bok, M. Bolstad: "...og rommene var så tomme at musene gikk med sørgeslør" **kr. 80,-**
- Vedtekter **kr. 35,-**
- Tillitskvinnemappen, **hele kr. 150,- innhold kr. 90,- perm kr. 60,-**
- Prinsippprogram inkl. studieplan **kr. 100,-**
- Tillitskvinnerevis **kr. 5,-**
- Plakat m/emblem 50x65 cm. gratis
- Abonnement på Sentral- og Landsstyrepptokoller (pr. år) **kr. 250,-**
- Gaveabonnement: Kvinner & Familie (pr. år) **kr. 150,-**

Informasjonsmateriell

- Liten folder med pins "Ja til omsorg..." **kr. 20,-**
- Tidligere numre av medlemsbladet: **gratis**
- Folder: "Hvordan kan du støtte arbeidet for en bedre familiepolitikk..." **gratis**
- Brosjyre "Frihet til å velge" (tidl. Hvem vi er, hva vi står for). **gratis**
- Løpeseddel: "Familiens fremtid - vårt felles ansvar" **gratis**
- Handlingsplan 2011, **gratis**
- Innmeldingsskjemaer, **gratis**

Annet materiell fra K&F

- Massasjeapparat **kr. 500,-**

Frakt kommer i tillegg på alle bestillinger.
Ja, vennligst send meg de varene jeg har krysset av.

Klipp ut

Navn/lag:

.....

Adresse:

.....

Postnr./-sted:

.....

Vi ber om å motta materialet innen:.....

KUPONGEN SENDES:

Norges Kvinne- og familieforbund
Øvre Slottsgt. 6
0157 Oslo

Tlf.: 22 47 83 80

Faks: 22 47 83 99

E-post: post@kvinnerogfamilie.no

Hvitt skjerf med logo

Skjerfet er laget av hvit silke og har K&Fs logo påsatt i sort, behagelig å ha på både sommer som vinter, **pris kr. 130,-**

**Kun
kr. 50,-**

K&Fs stand- -/informasjons- materiell

Medlemsbladet Kvinner & Familie, løpeseddel "Familiens fremtid - vårt felles ansvar" - informasjon om K&Fs kvinnepolitikk og familiepolitikk med innmeldingsslipp for nye medlemmer. Folderen "Frihet til å velge" med informasjon om hvem vi er og hva vi står for, samt saker vi har jobbet frem opp igjennom årene. Folderen "Hvordan kan du støtte arbeidet for en bedre familiepolitikk..." om K&Fs arbeide for en bedre familiepolitikk, med utdrag fra vår historie fra år 1887 og frem til i dag, med innmeldingsslipp

for nye medlemmer. **Plakat 50x65cm. Materiellet og plakaten er gratis, kun frakt betales av mottaker. Bordfanen koster kr. 190,- + frakt.**

K&Fs Handlenett

Kjøp K&Fs handlenett og støtt forbundet samtidig som du sparer miljøet for plastnett fra butikken!

Kun kr. 50,-

Vi har rikelig av disse på lager.

K&Fs T-skjorte

T-skjorte i 100% kjemmet bomull, sort med godt synlig emblem i hvitt. Finnes i str. M, L, XL og XXL.

Kr. 130,-

Skrivebok

Skrivebok/kladdebok i A5 format med linjer, praktisk til bruk på lags-, kretsmøter og lignende.

Kun kr. 40,- pr. stk.

**Kun
kr. 40,-**

Bøker til salg

Kjøp våre populære bøker, til ettertanke, inspirasjon, glede og latter.

- "Gøy på landet" av Anne Enger **kr. 95,-**
- "...Og rommene var så tomme at musene gikk med sørgeslør" av Målfrid Bolstad **kr. 80,-**
- "Hulter til Bulter" av Bente Nygård **kr. 80,-**
- "Hold drømmen levende" av Helene Freilem Klingberg **kr. 130,-**
- "Tilbake til livet" av Toril Sonja Gravdal **kr. 150,-**

Liste over K&Fs tillitskvinner

SENTRALSTYRET

FORBUNDSLEDER

Elisabeth Rusdal
Tlf: 67 51 75 96 (p) 91 32 81 64 (m)
Skogveien 41, 1368 Stabekk
E-post: elisabeth@kvinnerogfamilie.no

NESTLEDER

Sonja Kjølraug
Holteigveien 17, 6854 Kaupange
Tlf: 975 71 971 (m)
E-post: sonja@kvinnerogfamilie.no

MEDLEM

Eldbjørg Gunnarson
Tlf: 55 53 11 94 (p) 97 98 37 91 m
Morvikbrekkena 31, 5124 Morvik
E-post: eldbgu@online.no

MEDLEM

Anne Enger
Tlf: 61 32 28 20 (p) 93 64 68 10 (m)
Oppenvegen 429, 2740 Roa
E-post: a-enger2@online.no

MEDLEM

Wenche Hoel
Tlf: 91 16 34 49 (m)
Vollstad, 9419 Sørvik
E-post: we.hoel@gmail.com

MEDLEM

Gjertrud Vik
Tlf: 70 02 50 87 (p)
Haugsbysgda, 6082 Gursken
post:gevi@breibandtilalle.no

MEDLEM

Liv Holst
Tlf: 66 84 66 10 (p) 95 77 54 34 (m)
Kirkeveien 56C, 1395 Hvalstad
E-post: livholst@online.no

1. VARAMEDLEM

Wenche Rolstad
Tlf: 61 33 41 18 (p) 40 24 48 96 (m)
Skarimoen 32, 2760 Brandbu
E-post: wrwenche@gmail.com

2. VARAMEDLEM

Marit Warme
Tlf: 22 62 01 68 (p) 48 06 95 57 (m)
Kantarellen Terrasse 17, 1286 Oslo

KRETSLEDERE

Akershus Liv Holst
Tlf: 66 84 66 10 (p) 95 77 54 34 (m)
Kirkeveien 56c, 1395 Hvalstad
E-post: livholst@online.no

AUST-AGDER

Else Marie Angeltveit
Tlf: 37 27 86 88 95 09 81 00
Lille Heimdal, 4760 Birkeland
E-post: else.angeltveit@online.no

BERGEN/MIDTHORDLAND

Randi Støre Gjerde
Tlf: 55 19 23 72 (p) 91 54 13 79 (m)
Myrdalsskogen 123, 5117 Ulset
E-post: randi61gjerde@gmail.com

FINNMARK

Hedvig Hansen
Tlf: 95 18 35 28
Postboks 142, 9770 Mehamn

HEDMARK

Anne Lise Bryhn
Tlf: 62 41 70 53
Mogopveien 23, 2409 Elverum
E-post: al.bryhn@tele2.no

HORDALAND

Torill Handal
Tlf: 40 84 06 22
Tangeråshagen 11 A, 5630 Strandebarm
E-post: torillhandal@gmail.com

HÅLOGALAND

Margaret Enger
Tlf: 75 53 26 65 97 46 21 66
(Nordland) Gjervollan 5, 8050 Tverlandet
E-post: engulf@online.no

NEDRE BUSKERUD

Laila Nordby
Tlf: 31 90 28 12 (p*) 41 63 60 84(m)
Spinnerisletta 95, 3057 Solbergelva
E-post: laila_nordby@c2i.net

NORDMØRE

Anne-Lise Johnsen
Tlf: 71 29 81 56 (p) 71 29 61 84 (a)
41 24 86 64
6494 Vevang
E-post: kirkeverge@eideprestegjeld.no

NORD-TRØNDELAG

Anne M. Eggsetøl
Tlf: 74 27 38 43 (p) 91 69 39 20 (m)
74 21 73 60 j
(Postkontakt) Langbakken 6, 7800 Namsos
E-post: anne.eggsetol@ntebb.no

OPPLAND

Wenche Rolstad
Tlf: 61 33 41 18 (p) 40 24 48 96 (m)
Skarimoen 32, 2760 Brandbu
E-post: wrwenche@gmail.com

OSLO

Elisabeth Stubergh Nielsen
Tlf: 67 14 52 43 90 04 17 47 (m)
Basaltveien 53, 1359 Eiksmarka
E-post: elistuni@online.no

ROGALAND

Ingebjørg Rasmussen
51 55 62 51 (p) 98 82 40 18 (m)
Anton Brøggergate 15, 4041 Hafersfjord
E-post: ira-1@broadpark.no

SOGN OG FJORDANE

Sonja Kjølraug
Tlf: 97 51 59 71 m
Holteigveien 17, 6854 Kaupanger
E-post: sonja@kjoerlaug.com

SUNNMØRE OG ROMSDAL

Vigdis Løseth
Tlf: 71 26 22 32 (p) 71 26 32 35 (a)
91 59 05 73 (m)
Groven, 6440 Elnesvågen
E-post: vigdis.loseth@mimer.no

SØR-TRØNDELAG

Berit Kaarsberg Fossum
99 25 45 09 (m)
Marie Micheletsvei 6, 7045 Trondheim
E-post: beritkf@frisurf.no

TELEMARK

Svanhild Haugen
Tlf: 35 54 21 78
Lundsåsen 22, 3719 Skien
E-post: svanhild_haugen@hotmail.com

VEST-AGDER

Wenche Johnsen
Tlf: 48 00 13 93
LST rep Olav Trygvasons vei 25
E-post: wjohnse@broadpark.no

VESTFOLD

Else-Björg Andersen
Tlf: 33 07 49 94 92 08 55 47
Urdsøgt 1B, 3182 Horten
E-post: elsban@online.no

ØSTFOLD

Sølvi Skram Vedo
69 14 00 12 90 16 13 99
Briskeveien 11, 1712 Grålum
E-post: solvi.skram.vedo@nordea.no

ØVRE BUSKERUD

Bente Kaugerud
Tlf: 32 71 47 84 (p*) 41 43 01 20 (m)
Skogly, 3359 Eggedal
E-post: bkkaug@online.no

KONTROLLKOMITÉEN

LEDER

Aslaug Søsnes
Tlf: 76 12 10 41
Nordlysveien 35, 8400 Sortland
E-post: asoelsne@online.no

MEDLEM

Kristin Hansen
Tlf: 57 67 85 30 (p) 90 56 47 30 (m)
Ospev. 3, 6854 Kaupanger
E-post: kristin.hansen@eninvest.net

MEDLEM

Vigdis Løseth
Tlf: 71 26 22 32 (p) 71 24 28 73 (a)
6440 Elnesvågen
E-post: vigdis.loseth@mimer.no

PRINSIPPROGRAMKOMITÉEN

LEDER

Eldbjørg Gunnarson
55 53 11 94 (p) 97 98 37 91 (m)
Morvikbrekkene 31, 5124 Morvik
E-post: eldbgu@online.no

INTERNASJONALT UTVALG

LEDER

Kristin Hansen
Tlf: 57 67 85 30 (p) 90 56 47 30 (m)
Ospev. 3, 6854 Kaupanger
E-post: kristin.hansen@eninvest.net

PROSJEKTLEDER

Anne Marit Hovstad
Tlf: 37 04 14 48 (p) 95 87 79 09 (m)
Fjæreveien 161, 4885 Grimstad
E-post: annemarit@hovstad.com

BEREDSKAPSUTVALGET

LEDER

Anne Sophie Bondeson
Tlf: 95 89 87 11 (m)
Grindveien 4, 1640 Råde
E-post: bondeson@yahoo.no

NORDENS KVINNEFORBUND

Sonja Kjørlaug
Tlf: 97 51 59 71 (m)
Holteigveien 17, 6854 Kaupanger
E-post: sonja@kvinnerogfamilie.no

HÅNDVERKSTEDENE

FOR BARN OG UNGE

Marit Takvam
Seimskleiva 6, 5260 Indre Arna
Tlf: 93 06 56 38 (m)
E-post: marit@hengrik.no

POPULUS – STUDIEFORBUNDET

FOLKEOPPLYSNING

Postboks 9188 Grønland, 0134 Oslo
Tlf: 24 14 11 50
Epost: populus@populus.no

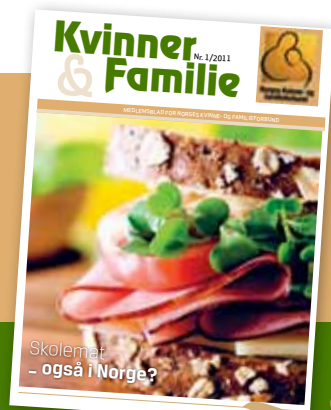
SEKRETARIATET

Øvre Slottsgate 6, 0157 Oslo
Tlf: 22 47 83 80
Faks: 22 47 83 99
e-post: post@kvinnerogfamilie.no
www.kvinnerogfamilie.no

Synes du at en av de aller viktigste oppgavene i samfunnet er å gi barna et godt å trygt oppvekst-miljø? Og vil du gjerne ha mer tid til barna dine uten at det går utover økonomi og yrkeskarriere? Da kan Norges Kvinne- og familieforbund være noe for deg?

Målet er samfunnspåvirkning i kvinne og familiepolitiske spørsmål nasjonalt og internasjonalt.

Våre satsningsområder er: Kvinnepolitikk • Familie-politikk • Miljø- og forbrukerpolitikk • Internasjonalt

Klipp ut

Jeg ønsker medlemskap i
Norges Kvinne- og familieforbund

NAVN:

ADRESSE:

POSTNR.-/STED::

LOKALLAG:

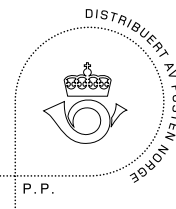
E-POST:

INNMELDINGEN
SENDES:

Norges Kvinne- og
familieforbund
Øvre Slottsgt. 6,
0157 Oslo
Tlf.: 22 47 83 80
Faks: 22 47 83 99

Returadresse:
Norges kvinne- og familieforbund
Øvre Slottsgate 6
0157 OSLO

B-Economique
NORGE

GODE GRUNNER TIL Å VELGE NORGES KVINNE- OG FAMILIEFORBUND

- En partipolitisk uavhengig organisasjon med nesten 5000 medlemmer
- Vi er opptatt av kvinnepolitikk, familiepolitikk, forbrukerpolitikk og internasjonal politikk.

I 2010 – 2012 ER VÅRE PRIORITERTE OPPGAVER:

KVINNER OG HELSE

I forbindelse med spørsmål knyttet til kvinner og helse vil vi ha fokus på svangerskap og fødsel, sykdom og vold. Vi vil at kvinner skal føle trygghet og forutsigbarhet i forbindelse med sin kommende fødesituasjon. Vi vil at lokale fødestuer/fødeavdelinger skal opprettholdes. Det må utdannes flere jordmødre og det må ansettes flere jordmødre innen kommunehelsetjenesten. Vi vil at gravide skal ha tilbud om svangerskapskontroll hos jordmor i egen kommune og at forholdene skal legges til rette for fødende kvinner med annet språk og annen kultur.

ERNÆRINGSSPØRSMÅL I HJEM OG SKOLE

Vi vil at samarbeidet hjem/skole skal ha kostholdsvaner som et tema. Videre vil vi at servering av varm lunsj i skolen skal utvikles ved flere skoler i landet. Matpakketradisjonen vil vi skal videreføres for alle aldersgrupper, spesielt der det ikke er mulig å få annet sunt tilbud (skolemåltid). Vi vil arbeide for at elevene skal få nok tid og ro under matpausen.

Vi vil at høyskolene må få et eget utdanningstilbud innen faget mat og helse.

FAMILIEN OG MILJØ

Vi ser stadig tydeligere hvordan mennesker påvirker og endrer naturen på godt og vondt. Vi vil at alle skal motiveres til å ha et forbruk som er i samsvar med naturens tåleevne. Kildesortering og gode ordninger for resirkulering av avfallet bør gjennomføres i hele landet. Vi ønsker at det skal innføres et to-prissystem på strøm til husholdningene og at de familier som ønsker det skal gis et tilbud om vannmålere for å betale for reelt forbruk. Vi ønsker at det skal være ett kvalitetssikret miljømerke for alle produkter, også matvarer.

FLERKULTURELT ARBEID NASJONALT

Vi vil gjennom våre lokallag arbeide for integrering og mangfold i lokalsamfunnet og bidra til å skape naturlige møteplasser i lokalsamfunnet. Innvandrer miljøene må få informasjon om medisinske og strafferettslige konsekvenser ved kjønnslemlestelse/ omskjæring av småjenter og unge kvinner. Det må arbeides med å hindre at norske kvinner, og menn, av utenlandsk opprinnelse presses/tvinges til ekteskap. Norske myndigheter må sørge for at det finnes mulighet for beskyttelse, og tilbud om juridisk bistand for personer som kommer opp i slike tvangssituasjoner. Vi vil informere om FNs Sikkerhetsråds resolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet og kjempe for at denne blir etterlevd i alle land.

Vi har mer enn 250 lokallag rundt i hele landet. Våre lokallag driver i tillegg til ulike tiltak og aktiviteter for å skape gode nærmiljøer også flere hundre ulike tiltak for barn og unge over hele landet i form av barnehager, parker og andre aktivitetstilbud.

I tillegg til nasjonalt arbeid driver vi også med bistandsarbeid. Vårt bistandsarbeid er grasrot prosjekter som kommer kvinner til gode. Tilskudd til dette arbeidet får vi fra NORAD gjennom FOKUS hvor vi er en av 77 medlemsorganisasjoner.

Norges Kvinne- og familieforbund er tilsluttet Nordens Kvinneforbund med over 100 000 medlemmer. Videre er vi medlem av Associated Country Women of the World (ACWW) som har over 9 millioner medlemmer fra 365 organisasjoner fra 70 land. ACWW er tilknyttet FN.

Mer informasjon finner du på www.kvinnerogfamilie.no